

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет
Кафедра туристичного бізнесу та рекреації

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему: «Особливості організації та перспективи розвитку молодіжного туризму в Україні та світі»

Здобувача: Чустрок Д.О.

4 курсу групи Тс-64а

Керівники: професор Добрянська Н.А.

ст.викл. Іванченков В.С.

Консультант: професор Добрянська Н.А.

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від 22.11.2022 р., протокол № 5.

Завідувачка кафедри ТБтаР _____ Наталя ДОБРЯНСЬКА

Одеса -2022 рік

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет	Технології вина та туристичного бізнесу
Кафедра	Туристичного бізнесу та рекреації
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	242 Туризм
Освітня програма	Міжнародний туризм

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав.кафедри ТБ та Р
Наталя ДОБРЯНСЬКА

15 серпня 2022 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Чустряка Дениса Олеговича

1. Тема роботи: Особливості організації та перспективи розвитку молодіжного туризму в Україні та світі
затверджена наказом по ОНТУ від «15» серпня 2022 р. № 459-03.
2. Термін здачі здобувачем закінченої роботи «22» листопада 2022 р.
3. Вихідні дані до роботи: монографії, підручники, навчальні посібники, законодавчі та нормативні акти, первинні документи, звіти туристичних підприємств, статистична звітність.
4. Перелік питань, котрі необхідно розробити:
РОЗДІЛ 1 Науково-теоретичні основи організації молодіжного туризму
РОЗДІЛ 2 Сучасний стан та аналіз розвитку молодіжного туризму в Україні та світі
РОЗДІЛ 3 Розробка та просування молодіжного туру
5. Перелік графічного матеріалу: Презентація до кваліфікаційної роботи бакалавра (20 слайдів).

6. Консультанти по роботі із зазначенням розділів роботи (для кваліфікаційної роботи бакалавра):

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 3	Наталя ДОБРЯНСЬКА	15.08.2022	22.11.2022

7. Дата видачі завдання 15.08.2022

Керівники _____ Наталя ДОБРЯНСЬКА

_____ В'ячеслав ІВАНЧЕНКОВ

Завдання прийняв до виконання _____ Денис ЧУСТРАК

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів випускної роботи бакалавра	Термін виконання етапів роботи
1.	Пошук об'єкту дослідження, обґрунтовувати теми кваліфікаційної роботи бакалавра та погодження керівником	15.08.2022-20.08.2022
2.	Складання бібліографії та вивчення літературних джерел	20.08.2022-24.08.2022
3.	Виконання першого розділу	24.08.2022-20.09.2022
4.	Виконання другого розділу	20.09.2022-20.10.2022
5.	Виконання третього розділу	20.10.2022-20.11.2022
6.	Одержання рецензії	10.12.2022
7.	Захист кваліфікаційної роботи бакалавра	20.12.2022

Здобувач _____ Денис ЧУСТРАК

Керівники _____ Наталя ДОБРЯНСЬКА

_____ В'ячеслав ІВАНЧЕНКОВ

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач-дипломник Чустрак Денис Олегович _____

АНОТАЦІЯ

до кваліфікаційної роботи бакалавра

Робота містить 72 сторінки, 1 таблицю, 22 рисунки, список літератури з 32 найменувань.

Метою виконання роботи є виявлення особливостей організації та перспектив розвитку молодіжного туризму в Україні та світі.

Об'єктом аналізу, узагальнень і дослідження виступають джерела інформації про молодіжний туризм в Україні та світі.

Завданням роботи передбачено проаналізувати, згрупувати інформацію, статистичні дані, дослідити молодіжний туристичний потенціал в Україні та світі.

Вивчити передумови розвитку особливостей організації та перспектив розвитку молодіжного туризму в Україні та світі.

Створити молодіжний тур, описати детальну програму, розробити технологічну карту, маршрут та розрахунок вартості туру.

За результатами виконаної роботи сформульовані шляхи покращення організації та просування молодіжного туризму в Україні та світі.

Одержані результати можуть бути використані в практичній діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.

Рік захисту роботи 2022.

THE SUMMARY

for bachelor's qualification work

The work contains 72 pages, 1 tables, 22 figures, a list of references of 32 titles.

The purpose of the work is to identify the peculiarities of the organization and prospects for the development of youth tourism in Ukraine and the world.

Sources of information about youth tourism in Ukraine and the world are the object of analysis, generalizations and research.

The task of the work is to analyze, group information, statistical data, research the youth tourism potential in Ukraine and the world.

To study the prerequisites for the development of organizational features and prospects for the development of youth tourism in Ukraine and the world.

Create a youth tour, describe a detailed program, develop a technological map, route and tour cost calculation.

Based on the results of the work performed, ways to improve the organization and promotion of youth tourism in Ukraine and the world were formulated.

The obtained results can be used in the practical activities of tourism business entities. Year of protection of work 2022.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1	
Науково-теоретичні основи організації молодіжного туризму.....	9
1.1 Передумови виникнення молодіжного туризму та його історичні аспекти	9
1.2 Молодіжний туризм як конкретний вид туристської діяльності	16
1.3 Тенденції розвитку молодіжного туризму	20
Висновки до 1 розділу.....	24
РОЗДІЛ 2	
Сучасний стан та аналіз розвитку молодіжного туризму в Україні та світі....	26
2.1 Аналіз розвитку молодіжного туризму в світі	26
2.2 Особливості організації молодіжного туризму в Україні	31
2.3 Проблеми розвитку молодіжного туризму в Україні	43
Висновки до 2 розділу.....	47
РОЗДІЛ 3	
Перспективи розвитку молодіжного туризму в Україні та світі	49
3.1 Розробка технологічної карти та програми молодіжного туру до країн Європи	49
3.2 Особливості організації молодіжного туру «День молоді в Європі»	56
3.3 Розрахунок вартості молодіжного туру до країн Європи та перспективи його розвитку	66
Висновки до 3 розділу.....	68
ВИСНОВКИ.....	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72
ДОДАТКИ.....	76

ВСТУП

Актуальність теми. Молодіжний туризм – популярний і недорогий вид туризму, а тому дуже популярний серед молоді як на внутрішньому, так й на міжнародному туристичному ринку різних країн.

Проблема удосконалення технології і організації молодіжних турів є не достатньо дослідженою тематикою, що й зумовлює актуальність обраної теми.

Метою роботи є узагальнення особливостей організації молодіжних турів та впровадження сучасних технологій щодо розвитку молодіжного туризму в Україні та світі.

Мета роботи зумовила вирішення взаємопов'язаних завдань, а саме:

1. розкрити сутність та види молодіжних турів;
2. визначити особливості молодіжного туризму в умовах сьогодення;
3. узагальнити специфіку організації туристичних молодіжних турів в Україні та світі;
4. створити тур «День молоді в Європі»,
5. описати детальну програму,
6. розробити технологічну карту, маршрут та розрахунок вартості туру.

Об'єктом даної роботи є регіональна система та сфера молодіжного туризму.

Предметом кваліфікаційної роботи бакалавра є розвиток молодіжного туризму в Україні та світі.

Для досягнення поставленої в роботі мети було використано такі методи дослідження: абстрактно-логічний, діалектичний, монографічний, математико-статистичний, порівняльний аналіз, інституційний підхід, системний підхід.

Наукова новизна одержаних результатів роботи полягає у вирішенні комплексних проблем, пов'язаних з удосконаленням фундаментальних науково - теоретичних і прикладних засад та обґрунтуванні практичних рекомендацій з покращення організації та просування молодіжного туру в Україні та світі.

Практичне значення отриманих результатів полягає у застосуванні результатів дослідження у практичній діяльності підприємств сфери туризму щодо удосконалення та створення молодіжних турів в Україні та світі.

Інформаційну базу дослідження становили Закон України «Про туризм», а також наукові праці за проблематикою дослідження, матеріали міжнародних науково-практичних конференцій та семінарів, статистичні та аналітичні матеріали Державної служби статистики України та країн світу, результати особистих розрахунків та спостережень автора.

Основні положення та результати наукової роботи доповідались, обговорювались і отримали позитивну оцінку на XV Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих учених та студентів з міжнародною участю «Проблеми формування здорового способу життя у молоді», яка відбулася у Одеському національному технологічному університеті. За результатами дослідження надруковано наукову працю в матеріалах конференції: Чустрак Д.О. Зміни в молодіжному туризмі після пандемії COVID-19. Збірник матеріалів XV Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених та студентів з міжнародною участю «Проблеми формування здорового способу життя у молоді» / Міністерство освіти і науки України. Одеса: ОНТУ, 2022. С. 226 -228. (Додаток А).

Робота складається з вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

Науково-теоретичні основи організації молодіжного туризму

1.1 Передумови виникнення молодіжного туризму та його історичні аспекти

В епоху Просвітництва «навчальні мандрівки», які проводився вищим та середнім класом, стали важливим етапом розвитку туризму.

Подорожі освічених молодих людей середнього класу наслідували і видатні поети та філософи, наприклад, Жан-Жак Руссо (1712–1778) , Шарль Барон де Монтеск'є (1689–1755) , Йоганн Вольфганг фон Гете (1749–1832) , Готхольд Ефрем Лессінг (1729–1781) , Йоганн Готфрід Гердер (1744–1803) та багато інших. Усі вони подорожували до Італії чи Франції в пошуках нових знань, досвіду та натхнення

Рекреаційно-просвітницькі подорожі існували ще в стародавньому Єгипті. Є свідчення, що в останньому були мандрівки заможних осіб, які вирушали на пошук розваг, досвіду та відпочинку. Привілейовані групи населення мандрівництвом займалися для морального та матеріального задоволення [9].

Греки мали схожі традиції. Вони їхали щоб прийняти участь у Піфійських іграх (музичні та спортивні змагання) або на ранніх Олімпійських іграх.

Геродот (між 490 і 480 - бл. 425 до н. е.), давньогрецький письменник, що мандрував, який цікавився історією та етнологією, він відвідав Єгипет, Північну Африку, Чорне море, Месопотамію та Італію, запровадив нову дослідницьку подорож.

У Римі, завдяки розвитку інфраструктури, подорожі набули великого значення. Близько 300 року нашої ери там існувала дорожня мережа з 90 000

кілометрів основних магістралей та 200 000 кілометрів менших сільських доріг. Це полегшувало не лише перевезення солдатів та вантажів, а й здійснення приватних подорожей. Перш за все, від цієї системи виграли заможні мандрівники, які шукали нових місць для відпочинку.

Мобільність середньовічного корпоративного суспільства формувалася завдяки власним формам та розумінням подорожей, пристосованих до різних груп, включаючи торговців, студентів, солдатів, паломників, мандрівників, жебраків та грабіжників.

Ранньою формою та попередником сучасного туризму були грандіозні поїздки, які здійснили молоді шляхтичі між 16-18 століттями. Ці поїздки мали власну нову структуру, чітко визначену статусом: первісною метою було розширити освіту, позначити кінець дитинства та набути і відточити знання відповідного етикету, що відповідав би їхньому соціальному статусу; проте з часом дозвілля та задоволення ставали все більш важливими за освіту.

Аристократи подорожували кіньми в оточенні репетиторів, наставників, домашніх слуг, та іншого персоналу, які забезпечували безпеку, комфорт, освіту, нагляд та задоволення потреб подорожуючого.

З Англії мандрували, наприклад, до Франції та Італії. Поїздки до класичних місць Італії були головною точкою подорожі, але великі міста були також в пріоритеті: Лондон, Париж, Амстердам, Мадрид, Мюнхен, Відень та Прага [9].

Під час подорожі молоді аристократи відвідували королівські двори та дворянські маєтки, адже, зрештою, однією метою було навчити їх відповідного етикету та соціальних грацій через практику [9].

«Навчальні подорожі» розширювались із включенням інших верств населення. Люди подорожували і досліджували сільську місцевість та міста, відвідували визначні пам'ятки, вивчали культуру, мистецтво; поглиблювали своє розуміння природи.

Поряд із освітніми та мистецькими подорожами для середнього класу, була розроблена і форма подорожей, яка була орієнтована на культуру, промисловість та технології. Це були подорожі по збору інформації, зумовлені професійними інтересами та економічними мотивами. Представники середніх верств підприємницьких верств подорожували до Франції, Великобританії та Німеччини з чіткою метою дізнатися про технологічний прогрес та інновації.

На етапі з 18 століття до першої третини 19 століття, туристичні подорожі залишалися прикутими до заможних дворян і освічених професіоналів. Для них подорожі були показовим вираженням їхнього соціального статусу.

На той час виділяються дві характеристики туризму: з одного боку, пошук насолоди все більше витісняє освітні аспекти; а з іншого, заможні представники середніх класів прагнули наслідувати мандрівну поведінку вельмож та вищих середніх класів [9].

Період з першої третини 19 століття і близько до 1950 року став свідком початку всебічного процесу, який характеризувався прототиповим піднесенням культури подорожей середнього класу та його формуванням, популяризацією та диверсифікацією.

Це підготувало шлях до розвитку масового туризму, впізнаваного сучасними концепціями проведення дозвілля. Розвиток прогресував епізодично і спирався на низку змін соціальних умов та факторів. До найважливіших, безсумнівно, належать не тільки просування індустріалізації, демографічні зміни, війни, урбанізація та революція в транспорті, але також поліпшення соціальних та трудових прав, зростання реального доходу та пов'язані з цим зміни споживчого попиту.

Останній період розвитку туризму охоплює повоєнний період і триває наших днів. Зростання туризму після війни відбувалося повільно, наприклад, Німеччина, Австрія та Швейцарія залишалися довго обмеженими лише на внутрішні напрямки.

Вершина європейського туризму розпочалася у 1960-х роках: у відповідь на нововведення ринкової економіки комерційні туроператори та туристичні компанії трансформували природу конкуренції за рахунок дедалі дешевших пропозицій, просуваючи її у напрямку масового туризму, запроваджуючи нові напрямки та режими відпочинку. Було створено багато туристичних агентств та туристичних організацій.

Однак збільшення туристичного трафіку натякає на ще одне соціальне та структурне розширення, вплив якого набирає сили з 1990-х років. Відпустка та подорожі стають доступними для все ширших верств населення, наприклад, для сільського населення, пенсіонерів, жінок тощо [9].

Варто зазначити, що історія туризму в Україні, й особливо молодіжного вивчена недостатньо. Інтерес до історії розвитку туристської галузі в Україні зріс після проголошення незалежності.

Туризм в Україні розпочинався з мандрівництва. Від паломницьких та мандрівок з метою торгівлі подорожі еволюціонували до організованих народознавчих мандрівок по території України у ХІХ ст. та індивідуального мандрівництва. Такому екскурсійному руху сприяли громадські та культурні організації - «Руська трійця», «Просвіта», що мали великий вплив на молодь [10].

Серед основних чинників виникнення і розвитку туризму в Україні важливе місце посідає музейна справа. Наприкінці ХІХ ст. на українських землях починають виникати самодіяльні туристичні об'єднання. Створюється Кримсько-Кавказький гірський клуб, який мав свої відділення по різних містах України, Росії, Прибалтики, Кавказу, і який став першим в Російській імперії організовувати багатоденні походи. В Західній Україні туристичною діяльністю цікавилися спортивні товариства «Січ», «Пласт». У 1990 р. в м. Станіслав було засноване туристичне товариство «Чорногора», а у 1924 р. у Львові туристично-краєзнавче товариство «Плай. Культурнонаукова громадськість (М. Грушевський, В. Щербина, Й. Гермайсе, В. Артоболевський, Д. Щербаківський, М. Біляшівський, С. Русова

та ін.) намагалися через екскурсійно-туристичну діяльність відродити історичну пам'ять українського народу, сформувавши у людей необхідність збереження пам'яток історії, сприяти духовному розвитку народу. [11, с. 134]

Починаючи з 1920-х рр. ХХ ст. створюється система спеціалізованих туристсько-екскурсійних закладів - екскурсійні бюро, туристські бази, станції, пункти прокату тощо.

Активність масового туристсько-екскурсійного руху в Україні спостерігалася в 1960-1980-х рр. ХХ ст. Цьому сприяло зростання матеріального достатку громадян України, збільшення тривалості відпустки, розвиток транспорту та транспортних артерій, розширення сервісного обслуговування, мережі підприємств роздрібної торгівлі та громадського харчування, культурно-просвітницьких закладів.

Однак, незважаючи на значні темпи зростання місткості туристичних підприємств в Україні в 1960-1980-х рр. ХХ ст., забезпечення населення місцями в закладах готельного типу складало в середині 1980-х рр. лише 1,4 місця на 1000 ч., за норми - 18 місць [10].

Масштабною діяльністю в розвитку внутрішнього туризму в 1970-1980-х рр. займалася єдина туристично-екскурсійна система профспілок (діяла з 1936 р.). В Україні керівництво Центральної Ради з туризму та екскурсій (ЦРТЕ) здійснювала Українська республіканська рада з туризму та екскурсій.

Поряд з міжнародними туристськими обмінами радянських профспілок 25 травня 1958 р. Постановою комісії ЦК КПСС в рамках Комітету молодіжних організацій СРСР було започатковано організаційне начало молодіжному туризму - Бюро міжнародного молодіжного туризму (БММТ) «Супутник».

БММТ «Супутник» разом з «Інтуристом» і ЦРТЕ у 1970-1980-х рр. ХХ ст. складали трійку провідних туристичних організацій Радянського Союзу. Були створені його республіканські крайові та обласні відділення [10]. Завдання БММТ полягало в проведенні туристичних подорожей зарубіжної

молоді по Радянському Союзу і радянської молоді за кордон на доступних для неї умовах, здійсненні оперативно-господарського керівництва туристськими таборами, базами, маршрутами, розробці планів будівництва [10].

Наприкінці 1980-х рр. ХХ ст. БММТ «Супутник» було укладено угоду про співробітництво з більш ніж 500 організаціями з 100 країн світу. В цей час у Радянському Союзі функціонувало 200 бюро «Супутник», понад 30 молодіжних центрів, таборів та готелів. Для молоді було відкрито близько 2,5 тисяч об'єктів показу. Потрібно зазначити, що БММТ «Супутник» займалось організацією тільки групових турів для молодих людей. Послуга розміщення надавалася в готелях туристичного класу, в кімнатах на 2-4 особи із зручностями на поверсі. Триразове харчування організовувалось в ресторанах чи кафе.

На кінець 1980-х рр. БММТ «Супутник» на Україні мав у своєму розпорядженні досить потужну матеріально-технічну базу, яка складалася з 8 об'єктів: міжнародні молодіжні центри «Супутник» (сmt. Гурзуф в Криму), «Верховина» (с. Кам'яниця Ужгородського району Закарпатської обл.); міжнародний туристичний табір «Славутич» (м. Канів); туристичний центр «Крокус» (сmt. Вишків Івано-Франківської обл.); готелі «Мир» (м. Київ), «Юність» (м. Одеса), «Супутник» (м. Львів), «Дружба» (м. Луганськ) [11, с. 140].

Але для задоволення зростаючих потреб в розміщенні молоді, що подорожує, як на міжнародних так і на внутрішніх маршрутах, матеріальнотехнічної бази «Супутника» було недостатньо. Про це свідчила постанова Ради Міністрів УРСР «Про заходи з подальшого розвитку молодіжного туризму в Українській РСР» від 27 вересня 1974 року в якій йшлося про виділення додаткових місць в готелях, ресторанах і кафе [12, с. 98].

Таким чином, протягом 1970-1980-х років в Україні було закладено матеріально-технічну базу та організаційні основи молодіжного туризму завдяки діяльності БММТ «Супутник».

Сьогодні в Україні надзвичайно гостро стоїть проблема розвитку інфраструктури молодіжного туризму. З розпадом СРСР в нашій країні була дезорганізована злагоджена робота БММТ «Супутник». Більшість об'єктів матеріально-технічної бази «Супутника» перестали виконувати свої функції. Так наприклад, міжнародний молодіжний центр «Супутник», що в Гурзуфі було пристосовано під звичайний будинок відпочинку, міжнародний туристичний табір «Славутич» (м. Канів) використовується як офіс для розміщення державних та громадських організацій тощо. Через брак недорогих засобів розміщення, люди з невисоким рівнем доходів, в тому числі і молодь, позбавлені можливостей подорожувати [10].

В світі існує практика створення молодіжних хостелів, що з'являються в Європі вже на початку ХХ століття. Міжнародна федерація молодіжних хостелів Hostelling International - найбільша в світі мережа молодіжних хостелів і нараховує більше 7600 молодіжних хостелів в 96 країнах світу. В Україні вже зроблені спроби створення хостелів. В червні 2003 року була зареєстрована Всеукраїнська молодіжна хостел асоціація (ВМХА) для якої Український інститут підприємства (УІП) розробив наукову концепцію розвитку. Відповідно до цієї концепції головною вимогою до розташування хостелів є їхнє розміщення в перспективних центрах молодіжного і дитячого туризму, в малих історичних містах. В липні 2005 року в м. Львові відбувся Всеукраїнський навчально-методичний семінар «Розвиток мережі молодіжних готелів (хостелів)», де обговорювалися проблеми створення та діяльності хостелів як об'єктів молодіжного туризму.

1.2 Молодіжний туризм як конкретний вид туристської діяльності

Сьогодні туризм став частиною способу життя більше третини людства, а участь у туристичному процесі може розглядатися як складова якості життя. У системі розвитку світового туризму молодіжний туризм займає сьогодні значне і особливе місце.

Молодіжний туризм є одним з найбільш динамічних та перспективних напрямків розвитку туристичного бізнесу. Він спрямований на виконання завдання щодо виховання молодого покоління, підвищення освітнього та культурного рівня молоді, сприяння загальному зціленню нації та задоволенню рекреаційних потреб особистості.

Перш ніж розглянути поняття «молодіжного туризму», вважаємо за доцільне визначитися з поняттями «туризм», «турист» та «молодь».

Отже, дефініція «туризм» походить від французького *tourisme* (*tour*) - обхід, об'їзд, прогулянка, поїздка, подорож [1, с. 29].

Вперше цілісне визначення туризму надав у 1979 р. Лейпер, який розглядав його як систему, що складається з таких компонентів як географічні елементи, які, у свою чергу, підрозділяються на регіон, що породжує туристів, транзитний регіон, регіон туристичної дестинації; туристи та туристична індустрія [2, с. 89].

За визначенням В. Азара, туризм - це велика економічна система з різноманітними зв'язками між окремими елементами в рамках як народного господарства окремої країни, так і зв'язків національної економіки зі світовим господарством в цілому.

Організація Об'єднаних Націй у 1954 році прийняла наступну дефініцію туризму і трактує її як активний відпочинок, що впливає на зміцнення здоров'я, фізичний розвиток людини, пов'язаний із виїздом за межі постійного місця проживання [2, с. 104].

Найбільш універсальне, уніфіковане визначення туризму використовується у його статистиці. Якщо розглядати туризм з точки зору статистики, то туризм - це одна із форм міграції населення, що не пов'язана зі зміною постійного місця проживання чи трудової діяльності. Появу даної дефініції в першій половині XX ст. обумовили стрімкий розвиток туристичних потоків, зростання економічної ролі туризму в світі і, як наслідок, спроба проведення статистичного обліку подорожуючих. Для цілей статистики подорожуюча людина іменується «відвідувачем» [3, с. 127].

Визначення, прийняте Всесвітньою туристичною організацією, використовується в усіх її країнах-членах, в тому числі й в Україні. У нашій державі дана дефініція прописана у законі України «Про туризм» і трактує туризм як тимчасовий виїзд людини з місця постійного проживання з оздоровчою, пізнавальною або професійно-діловою метою без заняття оплачуваною діяльністю [4].

Отже, можна стверджувати, що туризм - це певний різновид рекреації пов'язаний із виїздом за межі постійного місця проживання та особливий вид споживання матеріальних та духовних благ, послуг і товарів, що виділяються в самостійну галузь господарства.

Вважаємо, за доцільне розглянути поняття «молодь» як одну з головних дефініцій дослідження.

В. Т. Лісовський один з перших дослідників вітчизняної соціології дав визначення даній категорії. Він визначає молодь як покоління людей, що проходять стадію соціалізації, засвоюють, а в більш зрілому віці вже засвоїли, освітні, професійні, культурні й інші соціальні функції; залежно від конкретних історичних умов вікові критерії молоді можуть коливатись від 16 до 30 років» [2, с. 120].

Більш пізніше і точне визначення було дано І. С. Коном: «Молодь - соціально- демографічна група, що виділяється на основі сукупності вікових характеристик, особливостей соціального становища і зумовлених тим і

іншим соціально- психологічних властивостей. Молодість, як визначена фаза, етап життєвого циклу біологічно універсальна, але її конкретні вікові межі, пов'язаний з нею соціальний статус і соціально-психологічні особливості мають соціально-історичну природу і залежать від суспільного устрою, культури і притаманних даному суспільству особливостей соціалізації» .

В. І. Чупров визначає молодь як «соціально-демографічну групу, виділену на основі зумовлених віком особливостей соціального стану молодих людей, їх місця і функцій у соціальній структурі суспільства, специфічних інтересів і цінностей» .

Існує також нормативно-юридичний критерій визначення віку молоді, як соціальної групи суспільства. Згідно із сучасним українським законодавством до молоді варто відносити людей у віці з 14 до 35 років [3, с. 129].

До основних характеристик цього життєвого періоду належать нестабільність соціального й економічного становища, матеріальна залежність від родини або системи соціального забезпечення.

Молодь має рухливі границі свого віку, вони залежать від соціально-економічного розвитку суспільства, рівня культури, умов життя. Молодь характеризується тими суспільними відносинами й суспільними формами, які визначають її як самостійну соціально-демографічну групу. Молодь має ряд особливостей, що впливають, насамперед із самої її об'єктивної сутності. Соціальні особливості молоді визначаються специфічною позицією, що вона займає в процесі відтворення соціальної структури, а також здатністю не тільки успадковувати, але й перетворювати сформовані суспільні відносини. Протиріччя, що виникають усередині цього процесу, лежать в основі цілого комплексу специфічних молодіжних проблем.

Туристами ж можна вважати осіб, які подорожують у місцях, що знаходяться поза межами їхнього постійного перебування, впродовж періоду,

що не перевищує одного року підряд, з метою дозвілля і відпочинку, відвідування знайомих і родичів, вирішення службових питань тощо.

Аналіз міжнародного, національного законодавства та огляд іноземних наукових робіт дозволяє дійти висновку, що спільними для цих джерел та переважно визначальними для змісту поняття «турист» є такі елементи:

- 1) особи, які здійснюють подорож, перебування, реалізуючи своє право напересування (реалізація права на пересування);
- 2) знаходження осіб за межами місця постійного перебування, звичайногосередовищав іншому місці, країні;
- 3) мета подорожі (відвідин) – туристична, не передбачає одержання доходу(витратний, споживчий характер перебування).

Отже, визначивши, дефініції «туризм», «турист», і «молодь» та виділивши її, як окрему соціально-демографічну групу, необхідно визначити поняття «молодіжний туризм».

Г. В. Палаткіна визначає молодіжний туризм як спосіб передачі новому поколінню накопиченого людством життєвого досвіду і матеріально-культурної спадщини, формування ціннісних орієнтацій, морального оздоровлення та культурного розвитку нації, один зі шляхів соціалізації особистості [8, с. 74].

М. Д. Біржаков трактує молодіжний туризм як конкретний вид туристської діяльності юнацтва та підлітків, що реалізується як на регіональному, так і на національному рівнях [2, с. 127].

Отже, молодіжний туризм - це рекреаційні заходи, для молоді віком від 18 до 35 років, пов'язані з пізнавальною, оздоровчою, спортивною та культурно-розважальною діяльністю, які відбуваються поза межами постійного місця проживання та навчання, без мети отримання прибутку у місці перебування. Характеризується переважно активним, насиченим та дешевим відпочинком.

У функції молодіжного туризму входять: ознайомлення з історичною та культурною спадщиною своєї країни та інших держав, пробудження в

молодих людях почуття національної самосвідомості, виховання поваги і терпимості до побуту і звичаїв інших національностей і народів; забезпечення багатостороннього розвитку особистості. Саме походи, поїздки, екскурсії можуть дати підростаючому поколінню можливість для підвищення свого інтелектуального рівня, розвитку спостережливості, здатності сприймати красу навколишнього світу; зняття фізичної втоми, психологічної напруги і стресів; розвиток комунікабельності, самодисципліни, адаптації до умов сучасного життя; формування здорового способу життя людини і суспільства в цілому.

Отже, молодіжний туризм включає в себе практично всі категорії подорожей, його специфікою є лише вік відпочиваючих. Згідно з визначенням Всесвітньої туристичної організації, до молодіжного туризму відносяться поїздки людей у віці від 14 до 44 років.

1.3 Тенденції розвитку молодіжного туризму

ISIC – International Student Identity Card (міжнародне посвідчення особи і статусу учня/студента), є єдиним визнаним у світі посвідченням особи та статусу учня. Це посвідчення випускається в 120 країнах світу, надає понад 41 тис. знижок та пільг власникам посвідчення. Програма підтримується на державному рівні і налічує 4,5 млн членів спільноти ISIC. Власниками ISIC можуть стати учні загальноосвітніх шкіл у віці від 12 до 18 років, студенти та аспіранти денних і вечірніх відділень державних і комерційних навчальних закладів [16].

Молодіжний туризм справляє позитивний вплив на місцеву економіку. Дослідження Всесвітньої конфедерації подорожей молодих студентів і викладачів (WYSE Travel Confederation) доводять, що загальні туристські витрати молоді збільшуються швидше, ніж туристичні витрати інших

категорій населення (в середньому зростання становить 8% на рік). Молоді туристи зазвичай подорожують частіше і затримуються довше, і тому витрачають більше, ніж туристи середнього віку, незважаючи на те, що їхні щоденні витрати скромніші. Грошові суми, які в середньому витрачають молодь і студенти, за останні 5 років збільшилися на 40% - до 1900 євро за поїздку [14, с. 46].

Молодіжний туризм уявляє собою особливий вид подорожей, в яких молодь відпочиває великими компаніями, об'єднаними спільною метою і бажанням пізнати світ. Якщо говорити про молодіжний туризм, слід особливо відмітити, що саме ця сфера подорожей є дуже перспективною. Головною метою молодіжного туризму є пізнання світу, дуже корисні і популярні поїздки по своїй країні. Приголомшливі перспективи, що розкриваються в поїздці, дають можливість пізнати історію і багато нового.

Подорожі сприяють формуванню їх світогляду, опануванню нових цінностей, які в подальшому будуть впроваджуватись ними у практику. Від цих цінностей багато в чому буде залежати модель соціокультурної реальності суспільства в майбутньому. Завдяки туристичним подорожам молодь активно взаємодіє з представниками інших народів і культур, що сприяє формуванню єдиного соціокультурного простору. Тому в системі світового туристичного розвитку особливого значення набуває молодіжний туризм.

Наразі молодь вважається найбільш подорожуючим сегментом населення земної кулі. Водночас ціновий фактор має вирішальне значення для представників цієї категорії. Молоді мандрівники - це: 1) економні споживачі, які купують туристські продукти, послуги та маршрути відповідно до їх індивідуальних потреб, інтересів і гаманцю; 2) більшість молодих людей, які бажають відпочивати так, як їм подобається, самі планують та організовують своє дозвілля, обираючи час навчання або канікул; 3) молодь відрізняє оперативність у прийнятті рішень туристичного характеру та бажання за короткий період часу отримати максимальну

кількість атракцій за умови гнучкої ціни; 4) вони заповзятливі, для них подорожі становлять невід'ємну частину їхнього життєвого досвіду [13, с. 237].

Насамперед молодіжний туризм безпосередньо приносить дохід представникам малого і середнього бізнесу, тому відіграє важливу роль у створенні робочих місць для цих верств місцевого населення.

Представники туристичного бізнесу багатьох країн усвідомлюють важливість цієї цільової групи. Для цього розробляються спеціальні «молодіжні» туристичні програми - спортивні, пригодницькі тощо; пропонуються спеціальні пакети турів або послуг зі знижками; з'являється все більше хостелів та інших бюджетних місць розміщення. Відпочинок для молоді манить численними знижками. Пільги для студентів та молодих науковців стають звичним та поширеним явищем [15, с. 174].

У межах Європейського союзу створено безліч установ та організацій для допомоги й організації туристичних поїздок студентів і молоді. Конституція Європейського союзу вперше посилається на туризм як на стимул для розвитку молодіжних поїздок. Європейська комісія наголошує: «заохочування молоді до мандрівок, здобуття нових знань і демократизація молодіжних поїздок є важливими проблемами для всіх тих, хто будує нову Європу».

Спектр молодіжного та студентського туризму розширився з появою стилю самостійних поїздок - «бекпекінгу». Також важливим ринком молодіжного та студентського туризму для деяких країн є молодіжне волонтерство. Як приклад можна навести Гондурас, що розпочав програму наукового академічного волонтерського освітнього туризму (SAVE), спрямовану на залучення туристів до моніторингу природних і культурних пам'яток. Ці SAVE-туристи розглядаються як космополітичні відвідувачі зі ступенями у вищій освіті, котрі оцінюватимуть різноманітний і унікальний досвід, який може запропонувати Гондурас. Однією з нових ініціатив Європейського союзу є Європейський союз солідарності - організація, яка

створює можливості для молоді, котра може брати добровільну участь у проектах як у своїй країні, так і за кордоном [16].

Проекти Європейської солідарності будуть доступні для людей від 18 до 30 років. Після реєстрації учасники Європейської групи солідарності можуть бути відібрані й запрошені для участі в багатьох проектах: допомозі в запобіганні стихійним лихам або відновленню після цього, наданні допомоги центрам прохачів притулку або рішенні різних соціальних проблем у громадах. Проекти, підтримувані Корпусом Європейської солідарності, можуть тривати від двох до дванадцяти місяців, зазвичай, будуть розташовані в державах - членах Європейського союзу.

Важливою тенденцією в розвитку молодіжного та студентського туризму є творчий туризм, зокрема мовний, оскільки молодь прагне використати мандрівку для особистого розвитку.

Отже, окрім відчутного впливу на соціально-економічне життя країни, можна спостерігати зміну системи цінностей у самої молоді. Більшість молодих туристів зазначає, що туризм приносить користь їхньому саморозвитку, збагачує їхній духовний світ, розширює світогляд. Вони стають активнішими, самовпевненішими, поступливішими. Більшість молодих туристів починає з більшою повагою ставитися до культур інших народів. А також під час подорожей і походів як по своїх країнах, так і в інших країнах туристи знайомляться з країною, її людьми, їхнім життям і національною культурою. Вони розширюють і поглиблюють свої знання в багатьох галузях, таких як ботаніка, зоологія, географія, геологія, метеорологія й астрономія, сільське і лісове господарство, історія і культура. Правильно організована подорож або похід школяра або студента здійснює важливий внесок у розвиток загальноосвітньої підготовки.

Щодо України, молодіжний туризм в ній чітко не окреслений і сьогодні: пропозиції туристичних фірм спрямовані переважно на організацію сімейного відпочинку, екскурсійні тури розраховані на туристів інших вікових категорій. Тому більшість молодих самі організовують своє дозвілля.

У зв'язку з євроінтеграційними процесами в Україні актуалізується вивчення світового досвіду організації студентського дозвілля і потреб європейського студентства [15, с. 176].

До проблем, що підлягають вирішенню для забезпечення сталого розвитку вітчизняної сфери молодіжного туризму, належить: руйнація системи соціального туризму; практична недоступність туризму для малозабезпечених верств населення; через відсутність достатньої кількості економічно обґрунтованих пропозицій відпочинку для молоді на туристичному ринку розвивається самодіяльний туризм, який не завжди являється правильно організованим, а в деяких випадках взагалі несе шкоду для здоров'я; також однією з головних проблем, яка гальмує розвиток молодіжного туризму, є відсутність його чітких визначень.

Отже, молодіжний туризм вимагає до себе всебічної пильної уваги держави, органів управління і молодіжних організацій у зв'язку з тим, що рівень доходів цієї категорії населення насправді не створює сприятливих умов для подорожей і відпочинку. Позитивна політика в цій галузі має виражатися в наданні максимальних можливостей і пільг та у підтримці молодіжних ініціатив.

Висновки до 1 розділу

Молодіжний туризм - це один із сегментів ринку, який розвивається найдинамічніше. Збільшення міжнародних молодіжних поїздок за останні десятиріччя викликало пильну увагу науковців, котрі окреслили головні проблеми молодіжного туризму.

Одним із головних висновків є те, що молодіжний туризм стимулюється бажанням молодих людей контактувати з іншими культурами й налагодити нові дружні відносини. Це свідчить про те, що така форма

туризму є необхідним потенціалом для сприяння миру і взаєморозумінню між країнами. Можна також стверджувати, що молодіжний туризм впливає як на саму особистість, так і на розвиток туристичної галузі загалом.

Результати досліджень західних туризмознавців і досвід організації молодіжного туризму у світі можуть стати показовим досвідом для українських фахівців, які розробляють молодіжну політику в Україні.

РОЗДІЛ 2

Сучасний стан та аналіз розвитку молодіжного туризму в Україні та світі

2.1 Аналіз розвитку молодіжного туризму в світі

Світові тенденції розвитку туристських подорожей свідчать про збільшення частки молодіжного туризму. Згідно з даними, опублікованими ЮНВТО, більше 20% світового туристичного ринку припадає на молодіжний та студентський туризм. Оцінки експертів свідчать, що цей вид туризму щорічно збільшується на 3–5% (UNWTO, 2011).

Отже, молодіжний та студентський туризм за темпами розвитку випереджає всі інші види туризму й потребує ретельного вивчення. Міжнародне значення та визнання молодіжних подорожей наприкінці ХХ ст. привернули значну увагу політиків та туристичних адміністрацій. Написано наукові дослідження, присвячені молодіжному та студентському туризму. У 2000 р. міжнародна студентська конфедерація подорожей (ISTC) почала складати огляд існуючих досліджень ринку молодіжних та студентських подорожей. Вивчення ринку молодіжних і студентських подорожей розпочала й Асоціація туризму і дозвілля (ATLAS). Результатом їх спільної діяльності стала публікація бібліографії досліджень на тему «Student and Youth Travel» (Wilson and Richards, 2003). Таким чином, спростовано міф про незначний науковий інтерес до проблем молодіжного і студентського туризму. Науковий доробок містить широкий спектр академічних і ринкових досліджень молодіжних та студентських поїздок. Тематика досліджень охоплює психологічний, економічний, ринковий аспекти. Передусім дослідники засвідчують: незважаючи на постійне зростання молодіжного та студентського туризму в розвинених країнах (Chen, Johnson, & Labben, 2013,

pp. 162–172), відносно небагато країн мають конкретну політику щодо цього ринку.

Однією з проблем, яка гальмує розвиток молодіжного і студентського туризму, є відсутність його чітких визначень. Дослідники студентського туризму відзначають, що найбільшу увагу цьому видові туризму приділяють деякі азійські країни. Вони вважають студентський туризм розширенням освітнього простору й засобом формування міжнародного взаєморозуміння. Концепція молодіжного туризму визначається як вся туристична діяльність, що реалізується молоддю, вік якої становить від 15 до 29 років Розділ 1. Теорія та історія культури 169 (Horak, and Weber, 2000, p. 38). Основним мотивом м(Horak, and Weber, 2000, p. 38).

Основним мотивом молодіжних мандрівок вважають освіту та культурний туризм (Boukas, 2013; Du Cros, and Jingya, 2013). Пропонують різні класифікації молодіжного та студентського туризму. Зокрема Н. Кар виокремлює 7 категорій: міжнародні і внутрішні молодіжні туристи, освітні туристи, альтернативні туристи, короткострокові та довгострокові туристи, інституалізовані туристи, неінституціоналізовані туристи й досвід туристів (Carr, 1998, p. 318).

Важливими темами сучасних досліджень молодіжного та студентського туризму є розгляд цього виду туризму як першого етапу в кар'єрі майбутнього мандрівника, що формує його поведінку під час мандрівок (Eusébio, and Carneiro, 2015); стимулювання попиту на поїздки й туризм (Boukas, and Sourouklis); розважальні аспекти (King, & Gardiner, 2015). Але головним питанням є мотиваційні фактори молодих мандрівників (Pearce, & Lee, 2005; Plog, 2002).

Окремі дослідники основним фактором вважають підвищення рівня життя (Dolnicar, Lazarevski, & Yanamandram, 2012), інші — освіту (King, & Gardiner, 2015). Згідно з даними Європейської комісії, найпопулярнішими країнами для освіти є Іспанія, Німеччина і Франція (UNWTO, 2011). Майже всі дослідники згодні з тим, що головними мотивами молодіжного та

студентського туризму є: освіта, знайомство з людьми з інших країн, підвищення значимості кар'єри, саморозвиток, знання про інші культури (Demeter, and Brátucu, 2014; UNWTO, 2011).

З виникненням і поширенням нових технологій молоді туристи, зазвичай, беруть участь у туристській діяльності за допомогою використання соціальних мереж та інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) (Bizirgianni, and Dionysopoulou, 2013). У межах Європейського союзу створено безліч установ та організацій для допомоги й організації туристичних поїздок студентів і молоді.

Конституція Європейського союзу вперше посилається на туризм як на стимул для розвитку молодіжних поїздок. Європейська комісія наголошує: «заохочування молоді до мандрівок, здобуття нових знань і демократизація молодіжних поїздок є важливими проблемами для всіх тих, хто будує нову Європу» (Genève, 2003). Після 2000 р. запропоновано немало програм і дій під керівництвом Європейської комісії Генерального управління освіти і культури (European Commission's Directorate-General Education and Culture). Ці дії та програми повинні сприяти розвитку освіти, культури і спорту для молоді Європи.

Найважливішими програмами стали: Сократ, Леонардо да Вінчі, Молодь для Європи і Темпус (Socrates, Leonardo da Vinci, Youth for Europe and Tempus). Усі вони мають багато спільних цілей: заохочують європейське співробітництво і підтримують обмін ідеями, людьми та технологіями. Програми часто організовуються за двома напрямками: один пов'язаний з молодіжною мобільністю, а інший — асиміляцією культурних і мовних знань. За допомогою цих програм Європейський Союз створює європейську модель мобільності, яка виявляє корисність туризму як практики, пов'язаної із задоволенням і релаксацією.

Для прикладу можна навести Аргентину, де студентський туризм складає 200 000 осіб за рік і постійно зростає. На думку С. Мойса, «мобільність молодих людей повинна розумітися як реальний образ життя, а

не як пригода. Ці об'єкти не допомагають туризму в сенсі субсидування відпустки, вони є мобільними помічниками, а мобільність — основний визначальний фактор під час тривалого життя, і подорожі повинні дозволити долучитися до інших культур і інших способів життя». Дослідник стверджує, що «коли справа доходить до зв'язку з туризмом, мобільність молоді означає подорож з метою здобуття знань, освіти, пізнання культури тощо» (Moisă, 2008, с. 155). Студентів часто розглядають як представників ринку з низьким прибутком, тому необхідно створювати дисконтовані туристичні послуги. Це особливо актуально в країнах Африки, Латинської Америки та Азії, де молодіжний туризм часто є внутрішнім. Спектр молодіжного та студентського туризму розширився з появою стилю самостійних поїздок — «бекпекінгу» (Richards and Wilson, 2004). Згідно з даними Річардса та Уїлсона, майже третина молодих мандрівників у світі ідентифікує себе як «бекпекерів» (Richards and Wilson, 2003).

Важливим ринком молодіжного та студентського туризму для деяких країн є молодіжне волонтерство. Як приклад можна навести Гондурас, що розпочав програму наукового академічного волонтерського освітнього туризму (SAVE), спрямовану на залучення туристів до моніторингу природних і культурних пам'яток. Ці SAVE-туристи розглядаються як космополітичні відвідувачі зі ступенями у вищій освіті, котрі оцінюватимуть різноманітний і унікальний досвід, який може запропонувати Гондурас. Однією з нових ініціатив Європейського союзу є Європейський союз солідарності — організація, яка створює можливості для молоді, котра може брати добровільну участь у проектах як у своїй країні, так і за кордоном.

Проекти Європейської солідарності будуть доступні для людей від 18 до 30 років. Після реєстрації учасники Європейської групи солідарності можуть бути відібрані й запрошені для участі в багатьох проектах: допомозі в запобіганні стихійним лихам або відновленню після цього, наданні допомоги центрам прохачів притулку або рішенні різних соціальних проблем у громадах. Проекти, підтримувані Корпусом Європейської солідарності,

можуть тривати від двох до дванадцяти місяців, зазвичай, будуть розташовані в державах — членах Європейського союзу. Важливою тенденцією в розвитку молодіжного та студентського туризму є творчий туризм, зокрема мовний, оскільки молодь прагне використати мандрівку для особистого розвитку. Культурні обміни зазвичай набагато ширші, ніж мовні програми, пов'язані з масштабнішими цілями національної культури й молодіжної політики. Наприклад, у Португалії одним із пріоритетів молодіжної політики є стимулювання географічної мобільності молоді. Нині найпоширеніший спосіб просування молодіжного та студентсько-го туризму — пропозиції знижок на поїздки. Зниженню вартості подорожей сприяє розміщення молодих людей у хостелах або молодіжних гуртожитках. Хостели мають клубну систему й попереднє бронювання. Номери розміщують від 2 до 30 осіб.

Вартість такого житла коливається в межах \$ 15–40 за ніч. У хостелах чисто й суворі правила проживання. У багатьох країнах діють молодіжні та студентські знижки, які надаються за спеціальними картками: студентські картки ISIC (International Student Identify Card), молодіжні картки IYTC (International Youth Travel Card), молодіжні картки EURO. Рівень знижок за ними може бути значним: 30–50% на авіаквитки в будь-яку точку світу; 30–50% на залізничний транспорт (у Європі); 10–40% на проживання в готелях і хостелах; 20–100% при відвідуванні музеїв, театрів, виставок і кінозалів; до 50% на сезонні курорти, спортивні центри, магазини, кафе й ресторани. Нині ISIC є єдиним визнаним у світі посвідченням особи та статусу студента, це посвідчення випускається в 120 країнах світу, надає понад 40 тис. знижок та пільг його власникам, програма підтримується на державному рівні й налічує 4,5 млн членів спільноти ISIC.

Україна також долучена до названих процесів. У 2003 р. створено «Всеукраїнську молодіжну хостел-асоціацію», яка належить до Міжнародної федерації молодіжних хостелів і покликана сприяти розвитку міжнародного молодіжного співробітництва (хостел-руху) в Україні. Реалізація цієї мети

передбачає створення мережі хостелів в Україні, мережевого бюро молодіжного туризму; створення й розвиток інфраструктури у сфері молодіжного туризму; популяризацію внутрішнього та в'їзного молодіжного туризму; забезпечення туристів гуртожитками й іншими приміщеннями; участь у культурних і спортивних міжнародних заходах, розширення культурних і суспільних зв'язків молоді, котра проживає в різних регіонах України й за кордоном; підтримку волонтерської роботи; формування позитивного іміджу країни в іноземців, розвиток молодіжних контактів, культурних і гуманітарних зв'язків між молоддю всіх країн.

Таблиця 2.1

Прогноз розподілу обсягів молодіжного туризму по регіонах

Регіони	2000р	2010р	2025р
Європа	366	526	717
Східна Азія	105	231	438
Америка	131	195	284
Африка	26	46	75
Ближній Схід	19	37	69
Південна Азія	6	11	19
Всього	673	1046	1602

Саме так має виглядати прогноз розподілу молодих туристів по регіонах світу.

2.2 Особливості організації молодіжного туризму в Україні

Подорожі для молоді - це стиль життя розвиненого соціального суспільства. Існує концепція, що молоді люди на етапі свого життєвого шляху до 25 років, поки не завели сім'ю і дітей, повинні подивитися світ, розробити для себе подорожі, дізнатися, як живуть інші народи. Це

допоможе їм вибрати правильний шлях у житті, сформувати власні життєві принципи. Студентам денних освітніх установ та не студентській молоді до 25 років повсюдно надаються істотні пільги для здійснення подорожей, встановлюються знижені тарифи на перевезення практично всіма видами транспорту (але в туристському чи економічному класі), на проживання в спеціальних молодіжних гуртожитках (хостелах), на відвідування музеїв, атракціонів і тематичних парків. Більше того, їм дається особлива знижка в ціні, а іноді зовсім надається можливість безкоштовно зателефонувати батькам. Нерідко студенти об'єднуються в невеликі групи 3-5 чоловік і самостійно здійснюють досить протяжні подорожі по країні і за кордоном. Примітно, що наставнику також надаються певні знижки.

Організацією пільгового режиму для подорожей займаються міжнародні молодіжні організації. Наприклад, організація подорожей для молоді входить у функції Federation of International Youth Travel Organisation - Міжнародної федерації організацій молодих мандрівників. Федерація створена в 1951р., Штаб-квартира знаходиться в Копенгагені, функціонує федерація під егідою ЮНЕСКО.

Молодь і студенти - сама подорожує частина населення земної кулі.

Разом з тим представників цієї категорії ніяк не назвеш людьми заможними.

Студенти-мандрівники - це:

Економні споживачі, які користуються спеціалізованими туристськими продуктами, послугами та маршрутами, відповідними їх індивідуальним потребам, інтересам і гаманцю;

Часто подорожують споживачі, які виїжджають на навчання або на канікули;

Незалежні туристи, які віддають перевагу більш гнучкі ціни;

Заповзятливі, для яких подорожі становлять невід'ємну частину їх життєвого досвіду;

Вірні споживачі, віддані компаніям, що надають якісні продукти та послуги за прийнятними цінами;

Як же їм вдається активно подорожувати не тільки по столицях багатьох країн світу, але і забиратися в глухі нетрі планети? Все дуже просто. Про інтереси учнівської молоді подбала Міжнародна конфедерація студентського туризму - International Student Travel Confederation (ISTC), заснована в 1949 році, в яку входить 5 асоціацій, у тому числі Асоціація міжнародного студентського посвідчення (ISIC).

Міжнародної Студентської Асоціації Наземного Туризму (МСАНТ) (ISSA) була створена в 1992 році як одна з п'яти Асоціацій Міжнародної Студентської Туристської Конфедерації МСТК (ISTC).

Мета МСАНТ - підтримка розвитку наземного туристського продукту для студентів та молодих туристів з усього світу, допомога в розробці координуючих маркетингових стратегій, а також заохочення практичного співробітництва між її членами.

Більшість членів МСАНТ є офіційними компаніями, орієнтованими на студентський туризм у своїх країнах. Члени МСТК щорічно обслуговують більше 10 млн. туристів і отримують товарообіг близько \$ 3 млрд.

Міжнародна Студентська Туристська Конфедерація - світова мережа студентського туризму. Як член МСТК Міжнародної Студентської Асоціації Наземного Транспорту є невід'ємною і активною частиною світової мережі студентського туризму. МСТК (ISIC) - це конфедерація з 5 асоціацій, що діють у сфері обслуговування студентського туризму.

Наземні подорожі (ISSA)

Міжнародні Студентські Ідентифікаційні Картки (ISIC)

Повітряні подорожі (SATA - Студентська Авіа Туристська Асоціація)

Страхування (IASIS - Міжнародна Асоціація Студентського страхування)

Програми з обміну (IAEWEP - Міжнародна Асоціація Освітніх і Обмінних Програм)

Члени МСТК з 50-річним досвідом, міжнародною мережею, яка охоплює кожен континент, індивідуальними продуктами і послугами, а також зобов'язанням зробити доступними і можливими подорожі для студентів, дають можливість операторам наземного туризму зайняти місце на місцевому та міжнародному ринках. МСАНТ (ISSA) тісно працює разом зі своєю сестринською асоціацією Міжнародних Студентських ідентифікаційних карток, яка працює з різними організаціями з надання знижок.

Нинішні студенти - авангард майбутнього світового співтовариства - поінформовані, що знають і дуже зацікавлені в різних видах туризму.

Ринок студентського туризму має величезний потенціал у залізничному, автобусному, морському, автомобільному і міському транспорті. Члени МСАНТ дають прямий доступ близько 4 млн. потенційним клієнтам - студенти очного відділення чітко визначаються за Міжнародним Студентським ідентифікаційним квитком. Власники цих квитків мають унікальну можливість користуватися всіма продуктами і послугами в усьому світі зі знижкою, обумовленої для них, в конкретно вказаних спеціальних довідниках МСІК, що випускаються в Головному офісі ISIC, в Голландії.

Увага до студентської сфери є важливою і вигідною ринковою стратегією, тому що перевагу якої-небудь торгової марки, споживча відданість, купівельна спроможність, що склалися раніше, впливають на майбутні купівельні рішення.

Члени МСАНТ працюють разом з транспортними компаніями для представлення і впровадження на ринок спеціального студентського туристського продукту. Вони допомагають розвивати і регулювати мережу спеціальних студентських проїзних і оцінювати зворотну споживчу зв'язок.

ISIC - єдине офіційне зареєстроване міжнародне посвідчення особи.

Для молоді надається можливість придбати міжнародні студентські та молодіжні картки ISIC та G025, які дають широкі можливості здійснення подорожей практично в будь-який регіон світу. International Student Identity Card (ISIC) посвідчення міжнародної студентської організації. Аналогічні

посвідчення видаються не тільки студентам, а й молоді до 25 років - International Youth Travel Card (GO 25), а також вчителям (супроводжуючим групи учнів у туристських поїздках) - International Teacher Identity Card (ITIC).

Головна мета створеної з ініціативи ЮНЕСКО Асоціації міжнародного студентського посвідчення - ISIC - содействовать розвитку студентського туризму, освітніх і культурних обмінів, заохочувати розповсюдження знань про інші країни і культурах і, тим самим, сприятиме зміцненню взаєморозуміння між народами. Введення єдиної студентської картки з фіксованим терміном дії (16 місяців) стало простим, але досить ефективним кроком на шляху створення цілої системи пільг і знижок, прямий доступ до яких значно розширив можливості студентського туризму.

З дня заснування Асоціації більше 30 мільйонів студентів у всьому світі ставали в різний час щасливими володарями ISIC. Карта довела свою життєздатність величезною популярністю серед учнівської молоді. Ще зовсім недавно скористатися картою ISIC можна було тільки за кордоном (90 країн, 17000 знижок). Сьогодні це можна зробити, не виїжджаючи за межі України:

Власники карток можуть отримати знижки на розміщення та харчування в хостелах, відвідування музеїв і атракціонів, а також на проїзні квитки на транспорті, наприклад, по авіаційному тарифом STA або KILBOY. Авіаквитки цих тарифів мають істотні пільги (термін дії один рік, можливість зміни маршруту, нелімітовані строки придбання квитків та їх бронювання, можливість відмови від польоту з найменшими штрафними санкціями та ін.) Власникам карток ISIC надається медична, фінансова та інша допомога у критичних ситуаціях, що стався за кордоном.

Для захисту від підробок, більшої довіри та визнання карта ISIC забезпечена:

міцним топографічним шаром для захисту даних студента та фотографії. мікродруком і чотирибарвним дизайном
магнітною стрічкою

місцем для підпису власника карти унікальним ідентифікаційним номером.

Для невеликих молодіжних груп є можливість подорожі з мінімальними витратами на транспорт по 14 країнам Європи та Великобританії за дисконтною програмою EUROBUS

Пред'явник посвідчення має право на значні знижки (до 50%) при користуванні авіаційним, залізничним, водним транспортом, автобусами, прокаті автомобілів; при розміщенні в молодіжних готелях, гуртожитках; при відвідуванні музеїв, виставок, парків, атракціонів, кінотеатрів, культурних та історичних центрів ; при харчуванні в молодіжних кафе, ресторанах, відвідування нічних клубів, дискотек, бібліотек; при відвідуванні спортивних заходів та прокаті спортінвентаря. Крім того, власник посвідчення має право на строкову інформаційну допомогу з візових, правових питань, з питань отримання пільгового і медичної допомоги.

ISIC - Картка доступу в студмістечка

ISIC - Карта доступу до міжнародної пільгової зв'язку ISIC - Карта доступу до міжнародної безкоштовної інформаційної служби підтримки HELP LINE

ISIC - Дисконтна карта, яка надає знижки на:

авіа-ж / д квитки;

проїзд на міжміських автобусах, розміщення в готелях, мотелях, готелях, молодіжних гуртожитках;

відвідування музеїв, виставок, культурних та історичних центрів; відвідування ресторанів, кафе, нічних клубів, дискотек; відвідування спортивних заходів, прокат спортінвентарю;

знижка до 70% на міжнародні телефонні дзвінки (більш ніж 80 країн); безкоштовна електронна пошта;

голосова пошта по всьому світу; віртуальний телесейф; телефакс;

безкоштовний сервіс на багатьох мовах.

Наприклад, в Європі п картками ISIC надаються такі пільги: від 33 до 50% вартості залізничних квитків;

до 50% вартості залізничних квитків на міжнародних маршрутах з будь- якої країни ЄС до більш 2000 міст Європи (для молоді не старше 26 років);

до 33% вартості квитків на міжнародні автобуси;

від 15 до 45% вартості авіаквитків (для молоді не старше 26 років);

до 50% вартості вхідних квитків в музеї, замки та інші визначні пам'ятки; багато музеї відкриті для безкоштовного відвідування один раз на тиждень (місяць або по певних днях);

від 25 до 45% вартості туристських екскурсій.

ISICConnect - нова система, яка дозволяє використовувати картку ISIC для отримання послуг зв'язку:

міжміські та міжнародні телефонні переговори. Для цього необхідно купити телефонне час, належним чином зарядивши картку. Це можливо здійснити при першій зв'язку з оператором, що говорять на багатьох мовах, який активізує картку і повідомить вам особистий чотиризначний PIN код. Підзарядка картки може бути здійснена за допомогою своєї кредитної карти або карти ваших друзів або батьків. При цьому важливо, що при веденні переговорів через систему ISICConnect надаються вигідні студентські телефонні тарифи;

голосова пошта. Для вас можуть бути залишені голосові повідомлення, які надсилаються вашими друзями або родичами з будь-якої частини світу. Вважати ці повідомлення можна на будь-тоновий стільниковий телефон. Повідомлення автовідповідача можна також отримати електронною поштою. Таким чином, їдучи з дому в подорож, достатньо залишити свій номер картки ISIC та зв'язок буде забезпечена через оператора fSICconnect в США тел.: 1-732-365-5000.

телефакс. При наявності телефаксний апарату, використовуючи картка ISIC, можна приймати і посилати факсимільні повідомлення за пільговим тарифом;

телесейф. Це унікальні нові послуги віртуального телесейфа. При втраті документів їх ксерокопія може істотно полегшити процес розв'язання колізій, видачі нових документів, які їх замінюють. Тому, їдучи в подорож, слід зняти копії з документів і надіслати їх на факсимільному апараті в «Телесейф». Заклавши документи на зберігання, можна в будь-який час отримати копії по електронній пошті або факсимільного зв'язку;

електронна пошта. Всі власники ISIC отримують безкоштовно послуги електронної пошти і свої особисту поштову адресу . У будь-якому Інтернет-кафе можна скористатися наданою електронною поштою, отримати доступ до спеціальних баз даних, призначених для студентів, наприклад до бази даних ISIC по студентських знижок.

Також для молоді можна виділити таку програму як Erasmus+.

Erasmus+ є програма ЄС в сфері освіти, професійної підготовки, молоді та спорту. Освіта, професійна підготовка, молодь і спорт можуть зробити вагомий внесок в соціально-економічний розвиток, вирішення нагальних проблем, з якими Європа буде стикатися до кінця цього десятиліття, направленої на розвиток, соціальну справедливість, підвищення зайнятості та рівня інтеграції.

Програма Erasmus+ спирається на досягненнях більш ніж 25 років європейських програм в сфері освіти, професійної підготовки та молоді, що охоплює як внутрішньо-європейське, а також міжнародне співробітництво. Erasmus+ є результатом інтеграції наступних європейських програмах, які були реалізовані Комісією в період 2007-2013:

Програма безперервного навчання(навчання протягом життя)

- Програма Молодь в дії
- Програма Erasmus Mundus
- Tempus

- Alfa
- Edulink
- Програми співпраці з промислово розвиненими країнами в галузі вищої освіти.

Ці програми надавали підтримку дій в галузі вищої освіти (включаючи міжнародний вимір), професійної освіти та підготовки, шкільної освіти, навчання дорослих та молоді (включаючи міжнародний вимір). Програма Erasmus+ націлена на вихід за межі цих програм, шляхом взаємодії та взаємозбагачення у різних сферах освіти, підготовки і молоді, усуваючи штучні кордони між різними діями та форматами проектів через впровадження нових ідей, залучення нових учасників зі світу праці та громадянського суспільства та стимулювання нових форм співробітництва. Erasmus+ націлена на досягнення більшої ефективності у якості інструмента для вирішення реальних потреб з точки зору розвитку людського та соціального капіталу в Європі та за її межами. Тому дуже важливо, щоб нова програма була пов'язана із впливовим брендом, яка є широко визнаною. Через це всі дії та заходи, які підтримуються в рамках програми, передусім повинні бути представлена за допомогою бренду "Erasmus+". Проте, щоб допомогти учасникам та бенефіціарам колишніх програм знайти свій шлях у Erasmus+ з метою представлення і поширення, наступні назви можуть бути використані для цих дій, спрямованих на конкретний сектор, додатково до загального бренду "Erasmus+", такі як:

"Erasmus+: Comenius", стосовно діяльності в рамках Програми, що відноситься виключно до сфери шкільної освіти;

"Erasmus+: Erasmus", стосовно діяльності в рамках Програми, що пов'язана виключно зі сфери вищої освіти та орієнтована на країн-учасниць Програми;

"Erasmus+: Erasmus Mundus", стосовно Спільної магістерської програми Erasmus Mundus; "Erasmus+: Леонардо да Вінчі", стосовно

діяльності в рамках Програми, що пов'язана виключно зі сферою професійної освіти і підготовки;

"Erasmus+: Grundtvig", стосовно діяльності в рамках Програми, щовідносяться виключно до сфери освіти дорослих;

"Erasmus+: Жан Моне", стосовно діяльності в рамках Програми, що пов'язана виключно зі сферою досліджень Європейського союзу;

"Erasmus+:Спорт", стосовно діяльності в рамках Програми, що відносяться виключно до сфери спорту.

Erasmus+ підтримує прозорість ЄС та інструменти визнання навичок та кваліфікації – зокрема Europass, Youthpass, Європейська рамка кваліфікацій (EQF), Європейська система переведення і накопичення кредитів(ECTS), Європейська кредитна система професійно-технічної освіти та підготовки кадрів (ECVET), Європейська система забезпечення якості у професійній освіті(EQAVET), Європейський реєстр забезпечення якості вищої освіти(EQAR), Європейська асоціація із забезпечення якості вищої освіти (ENQA), – а також загальноєвропейські мережі в галузі освіти і навчання за підтримки цих інструментів, зокрема Інформаційного центру з академічного визнання (NARIC), мережі Euroguidance, Національних центрів Europass та Національних координаційних пунктів EQF. Загальна мета цих інструментів полягає в забезпеченні гарантії, що навички та кваліфікація більш легко можуть бути визнані і краще зрозумілі в межах національних кордонів, у всіх підсистемах освіти і професійної підготовки, а також на ринку праці, незалежно від того, чи були вони здобуті в рамках формальної освіти і професійної підготовки або через інші форми навчання (наприклад, досвід роботи; волонтерство, онлайн-навчання).

На сучасному етапі розвитку туризму в Україні лише невелика кількість туристичних компаній спеціалізуються на молодіжному туризмі, серед них найбільшим залишається туристичний оператор «Супутник», який діє на території України з 1958 року. Хоч перехід до ринкових відносин і

зруйнував монополію цього туристичного оператора, однак, у сегменті молодіжного туризму «Супутник» залишається одним із найбільших.

АТ “Супутник – Україна” має всі можливості для якісного обслуговування дітей та молоді на туристичних маршрутах України і відпочинку та оздоровлення молоді за кордоном. З цією метою підготовлено низку спеціалізованих програм, наприклад “Президентський клас”, “Т.Г.Шевченко – великий син українського народу”, пізнавальні екскурсійні програми в Києві та в усіх обласних центрах України. Цілком зрозуміло, що сьогодні організовувати дитячі й молодіжні тури набагато складніше.

Сучасне молоде покоління України більш вимогливе за своїх попередників, адже завдяки розвитку соціальних мереж та кіноіндустрії сформували уявлення про сферу та рівень обслуговування середнього класу.

Однак, далеко не всі туристичні компанії надають послуги для молодого покоління, адже підготовка даних туристичних продуктів несе за собою складний бюрократичний процес, а витрати на даний вид набагато вищі, аніж стандартних турів для дорослих.

До того ж специфіка роботи з дітьми в екскурсійних і туристичних поїздках накладає, крім усього іншого, величезну моральну відповідальність на організатора. Останнім часом державна підтримка дитячого та молодіжного туризму стала більш відчутніша.

Так, “Укрзалізниця” надає дітям під час канікул можливість безплатного проїзду до місць відпочинку й оздоровлення. Слід відмітити і тенденцію до залучення низки культурно значущих, оздоровчих, видовищних організацій і установ у систему ISIC.

Стають досить актуальними і загальноосвітні закордонні тури, коли дитина індивідуально або у складі групи вирушає до Англії, Іспанії, Мальти, де поруч із відпочинком має можливість поглиблено вивчати іноземну мову [9].

Важливим заходом, спрямованим на розвиток внутрішнього та в’їзного молодіжного та дитячого туризму в Україні, є створення мережі засобів

розміщення, які б за невисоку ціну надали можливість проживання для дітей, школярів та студентів під час мандрівок історичними і рекреаційними центрами країни. Виникає об'єктивна необхідність скористатися досвідом зарубіжних країн у сфері функціонування популярних і відносно дешевих закладів для подорожуючих – хостелів (молодіжних готелів).

Станом на сьогодні у 60 країнах світу діє понад 4,5 млн. хостелів, які щороку згідно даних надають свої послуги 35 млн. туристів, також останнім часом спостерігається тенденція до збільшення цієї кількості [10].

Подібно до готелів, які за рівнем комфортності різняться кількістю “зірок”, хостели класифікують за кількістю “ялинок”. Найкращими та найдорожчими є “чотирьохялинкові”, в яких є власна їдальня, душ на поверсі, камери зберігання, кімната побуту, послуги Інтернету.

У номерах такого хостелу звичайно розміщуються не більше шести осіб. Із зменшенням “ялинковості” хостели надають менше послуг, тут можливе розміщення до 40 мандрівників у кімнаті, наявність їдальні не обов'язкова і вартість одного спального місця зазвичай трохи більше долара. Незалежна Україна має достатню базу для створення мережі таких хостелів в містах, де є вищі навчальні заклади та існує велика кількість гуртожитків.

Оскільки вільного часу у молодих людей набагато більше, ніж у дорослих, молодь активно подорожує в будь-який час року, як в сезон, так і в не сезон, наприклад, під час зимових або великодніх канікул. Говорячи про джерела фінансування поїздок, молодіжний туризм відноситься до групи соціального, і більш активно розвивається лише за наявності державної підтримки. Тому для швидкого і динамічного розвитку цієї галузі державне регулювання і підтримка є необхідністю.

Відповідно до класифікації, міжнародний туризм, можливо, класифікувати за видами, типами та формами. Найбільшою популярністю у молодих мандрівників користуються такі види туризму як: пізнавальний, спортивно-оздоровчий, самодіяльний, у тому числі з активними способами

пересування, лікувальний, гірськолижний, фестивальний, екологічний, навчальний.

Отже, для розвитку туристичної галузі в Україні та залучення якомога більшої кількості молоді в туристичний процес важливою необхідністю є державна підтримка, громадська та підприємницька підтримка. З метою динамічного розвитку доцільним є звернення до досвіду спеціалізованих міжнародних організацій, таких як ISTC, IYHF, FIUTO, BITEJ, EYCA, AEYC, BITS та ін. Їх діяльність включає всі аспекти молодіжного туризму.

2.3 Проблеми розвитку молодіжного туризму в Україні

В Україні проблемою є те, що система молодіжного (студентського) туризму не сформована. Центрам туризму і краєзнавства учнівської молоді Міністерством освіти і науки України було доручено розвивати студентський туризм. Але сучасний стан та наявність певних проблем в цій галузі свідчить про те, що в цьому напрямку не було зроблено потрібних результативних дій [1]

Важливим заходом, спрямованим на розвиток внутрішнього та в'їзного молодіжного туризму в Україні, є створення мережі засобів розміщення, які б за невисоку ціну надали можливість проживання студентів під час мандрівок історичними і рекреаційними центрами країни. Виникає об'єктивна необхідність скористатися досвідом зарубіжних країн у сфері функціонування популярних і відносно дешевих закладів для подорожуючих – хостелів (молодіжних готелів). Адже сьогодні більш ніж у 60 країнах світу діє понад 4,5 млн. хостелів, якими користується близько 35 млн. мандрівників, причому їх кількість постійно збільшується. В Україні ж такий вид розміщення набув розвивається лише в найбільш привабливих туристичних містах – Києві, Харкові, Львові, а в менших

адміністративних центрах система хостелів знаходиться на початковому етапі формування та популяризації.

Наша держава – дестинація, яку можливо зробити привабливою не лише для студентства нашої країни, а ще для й іноземної молоді. Ми маємо унікальні природні і рекреаційні ресурси, історичні та культурні пам'ятки. Для цього необхідно всебічно створювати суспільну думку стосовно туристичної привабливості України, активно відкривати хостели на туристичних маршрутах, внести в державну програму розвитку механізми розвитку соціального туризму, а також лобіювати ці зміни в законодавстві України [3]. Отже, основними напрямками вирішення деяких проблем можна виділити такі:

1) розроблення спеціальних "молодіжних" бюджетних туристичних програм – спортивно-оздоровчих, пригодницьких, пізнавальних тощо; 2) спеціальні пропозиції пакетних турів або послуг зі знижками; 3) розширення системи хостелів та інших бюджетних місць розміщення; 4) надання соціальних пільг студентам в контексті розвитку соціального туризму.

Концепція державної цільової програми розвитку туризму та курортів до 2022 року, нажаль, також не містить в собі окремих завдань та нових ідей розвитку молодіжного туризму в Україні.

Однак, очевидним є факт, що сучасний стан розвитку студентського туризму в Україні не задовольняє міжнародні вимоги і потребує пильної уваги.

Важливим заходом, спрямованим на розвиток внутрішнього та в'їзного молодіжного туризму в Україні, є створення мережі засобів розміщення, які б за невисоку ціну надали можливість проживання студентів під час мандрівок історичними і рекреаційними центрами країни. Виникає об'єктивна необхідність скористатися досвідом зарубіжних країн у сфері функціонування популярних і відносно дешевих закладів для подорожуючих – хостелів (молодіжних готелів). Адже сьогодні більш ніж у 60 країнах світу діє понад 4,5 млн. хостелів, якими користується близько 35 млн.

мандрівників, причому їх кількість постійно збільшується. В Україні ж такий вид розміщення набув розвивається лише в найбільш привабливих туристичних містах – Києві, Харкові, Львові, а в менших адміністративних центрах система хостелів знаходиться на початковому етапі формування та популяризації.

Наша держава – дестинація, яку можливо зробити привабливою не лише для студентства нашої країни, а ще для й іноземної молоді. Ми маємо унікальні природні і рекреаційні ресурси, історичні та культурні пам'ятки. Для цього необхідно всебічно створювати суспільну думку стосовно туристичної привабливості України, активно відкривати хостели на туристичних маршрутах [3].

Отже, основними напрямками вирішення деяких проблем можна виділити такі:

- 1) розроблення спеціальних "молодіжних" бюджетних туристичних програм – спортивно-оздоровчих, пригодницьких, пізнавальних тощо;
- 2) спеціальні пропозиції пакетних турів або послуг зі знижками;
- 3) розширення системи хостелів та інших бюджетних місць розміщення;
- 4) надання соціальних пільг студентам в контексті розвитку соціального туризму;
- 5) створення особливих умов фінансування як для внутрішніх, так і для іноземних інвесторів.

З метою підвищення доступності туризму для молоді та студентства держава повинна законодавчо передбачити для підприємств, закладів та громадян, що займаються розвитком соціального туризму певні переваги, які б обумовили здешевлення туристичних послуг. На жаль, державній політиці у ційсфері властива певна непослідовність.

З одного боку, студентам надають знижку на проїзд залізничним транспортом, а, з другого, доводиться платити неймовірну ціну за

проживання в готелі. Як наслідок, українська молодь змушена робити вибір на користь дешевих засобів розміщення з умовами, далекими від «цивілізованих».

Водночас матеріальна база, що перебуває під юрисдикцією різних міністерств і відомств, не використовується в повному обсязі, а цільові кошти зі спеціалізованих джерел фінансування, які виділяються з державного бюджету для відпочинку та оздоровлення молоді, не завжди використовують за призначенням. Враховуючи високу соціальну значущість змістовного відпочинку та повноцінного оздоровлення молоді та студентів як соціально вразливих верств населення, заклади соціального туризму повинні вирішувати ці питання шляхом взаємодії і співпраці з органами державної та місцевої влади.

Основною діяльністю, спрямованою на збільшення долі студентського туризму як окремого сектору, має бути раціональне використання туристично- рекреаційного та інвестиційного потенціалу держави. Це дасть змогу створити повноцінний туристський продукт, який би задовольняв потреби студентства та молоді у відпочинку, оздоровленні, пізнанні навколишнього світу.

На перший погляд, увага до проблематики туризму в незалежній Україні досить пильна. Тут і укази Президента України, і парламентські слухання про стан і заходи для розвитку туризму, і увага до нашої країни з боку Всесвітньої туристської організації, зокрема приїзд до України генерального секретаря ВТО. Але що стосується дитячого та молодіжного туризму, то тут за останні роки не було прийнято жодного законодавчого документа. Потреба, щонайменше, постанови Кабміну, Верховної Ради чи спільного документу цих органів вищої влади давно назріла.

У ньому мають бути чітко визначені завдання туристичних фірм і державних органів у цій сфері, необхідні нові ідеї і рішення стосовно розвитку молодіжного та дитячого туризму в незалежній Україні. Адже молодіжні та дитячі тури по вітчизняних історичних місцях сприятимуть

зміцненню у молодого покоління українців почуття патріотизму та гордості за свою країну.

Висновки до 2 розділу

Проаналізувавши просторову структуру туристичної галузі України, відзначено загальнодержавну проблему недостатньої співпраці та координації зусиль щодо розвитку туристичної індустрії між всіма її учасниками. Постійна взаємодія між собою абсолютно всіх учасників призведе лише до негативних наслідків, серед яких першою буде надмірна бюрократизація, а тому ми вважаємо, що найбільш ефективною буде співпраця на рівні Відділу розвитку туризму України й Асоціації лідерів турбізнесу України. Така ситуація щодо розбіжності статистичних даних між різними державними органами та відомствами призводить до спотворювання оцінки базових туристичних показників і дає шанс недобросовісним учасникам ринку на організацію тіньового обігу в індустрії туризму. Все це стає причиною уповільнення росту вітчизняної галузі туризму і нерозуміння її важливості в контексті розвитку національної економіки в цілому.

Досліджено, що найбільш бажаними країнами для потенційних молодих туристів з України є держави з високим рівнем життя та багатою історично- культурною спадщиною – Франція, Італія, Великобританія, Японія. Наявність в цьому переліку таких країн як Індія та Китай відображають потенційний попит тих мандрівників, які вже насичені більш традиційними місцями відвідин і прагнуть екзотики. Туристичними підприємствами Львівщини надано послуги іноземним туристам із 34 країн світу, лідерами з яких є Азербайджан, Німеччина, Молдова та Австрія. Найпопулярнішою метою туристично- екскурсійних подорожей залишається дозвілля і відпочинок.

Проаналізувавши значення показника зайнятих у галузі туризму у декількох туристично-розвинутих країнах світу, було визначено значне зростання кількості зайнятих у галузі туризму (Болгарія, Італія, Франція та Великобританія). Україна також має надто слабку тенденцію до зростання – збільшення показника частки зайнятих з 1,2% у 2016 р. до 1,3% у 2026 р.. Органам державної влади, які зобов'язані послуговуватися інструментарієм стратегічного управління розвитку галуззю, рекомендовано звернути на це увагу, використавши доступний для цього законодавчі засоби.

Саме тому необхідно приділяти велику увагу розвитку молодіжного туризму, популяризації та підвищенню якості проведення молодіжних спортивно-туристських заходів, пропаганді здорового способу життя, а також створення оптимальних умов для подорожей як усередині своєї країни, так і за її межами.

РОЗДІЛ 3

Перспективи розвитку молодіжного туризму в Україні та світі

3.1 Розробка технологічної карти та програми молодіжного туру до країн Європи

Міжнародний День молоді – щорічне свято, яке відзначається 12 серпня. 1999 року Генеральна Асамблея ООН підтримала рекомендацію Всесвітньої конференції міністрів у справах молоді (Лісабон, 1998 рік) про проголошення 12 серпня Міжнародним днем молоді.

Свято Дня молоді запроваджено в Україні 1994 року Указом президента Леоніда Кравчука з ініціативи молодіжних об'єднань та організацій України. Датою святкування було визначено останню неділю червня.

За традицією свято в Україні мали відзначити 26 червня, але дата змінилася. Причина – ініціатива молодіжних рухів та організацій України та підтримка інтеграції української молоді до європейської спільноти. Тепер Україна відзначає це свято разом із усім світом - 12 серпня.

Молодь у Європі вважають люди віком від 10 до 24 років. У країнах СНД цифра інша – 15-30 років. Молодь складає 14 від робочої сили в усьому світі, при цьому половина з цих людей - безробітні.

Традиційно щороку молодь вітають із її днем. До свята часто влаштовують різноманітні концерти, фестивалі, квести та спортивні заходи. Також у День молоді можуть влаштовуватись різні флешмоби, в яких можуть взяти участь усі охочі.

Звичайно ж, багато молодих людей віддають перевагу святкуванню в товаристві своїх друзів. Прекрасно провести час можна, наприклад, на природі, адже літній день так і спонукає зібратись веселою компанією на свіжому повітрі.

Усі дії цього дня спрямовані на те, щоб підтримати перспективу розвитку молодих фахівців та творчих представників нового покоління.

Технологічна карта туристичної подорожі по маршруту «День молоді в Європі» на 2023 рік.

1. Основні показники маршруту

Вид маршруту – кільцевий

Категорія складності – легкий

Протяжність маршруту (км) – 3352,5

В тому числі пішки – 9,5

Тривалість подорожі (діб) – 6

Кількість туристських груп – 1

Кількість туристів в групі – 15

Всього туристів на маршруті – 15

Початок обслуговування на маршруті – 11.08.2023р.

Кінець обслуговування останньої групи – 16.08.2023р.

Вартість путівки – 155 EUR

Відобразимо карту переміщення туристів (на кожен добу):

1 доба

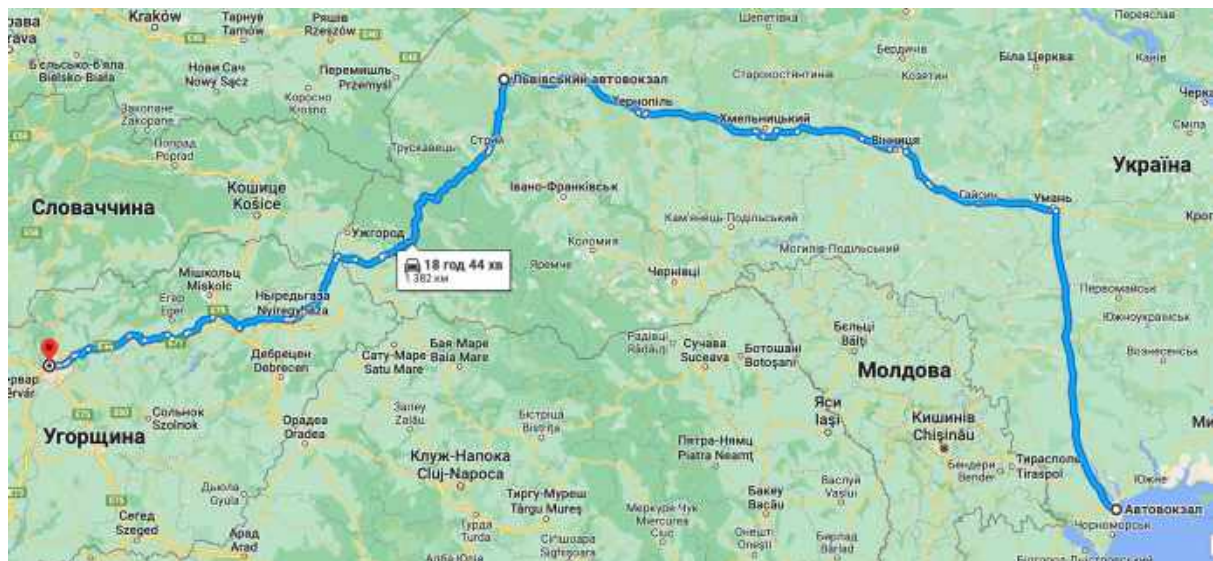

Рис. 3.1 Punkt відправлення – автовокзал міста Одеса, вул. Колонтаївська та пункт прибуття – місто Будапешт, хостел Casa Nora.

2 – 3 доба (перебування в Будапешті)

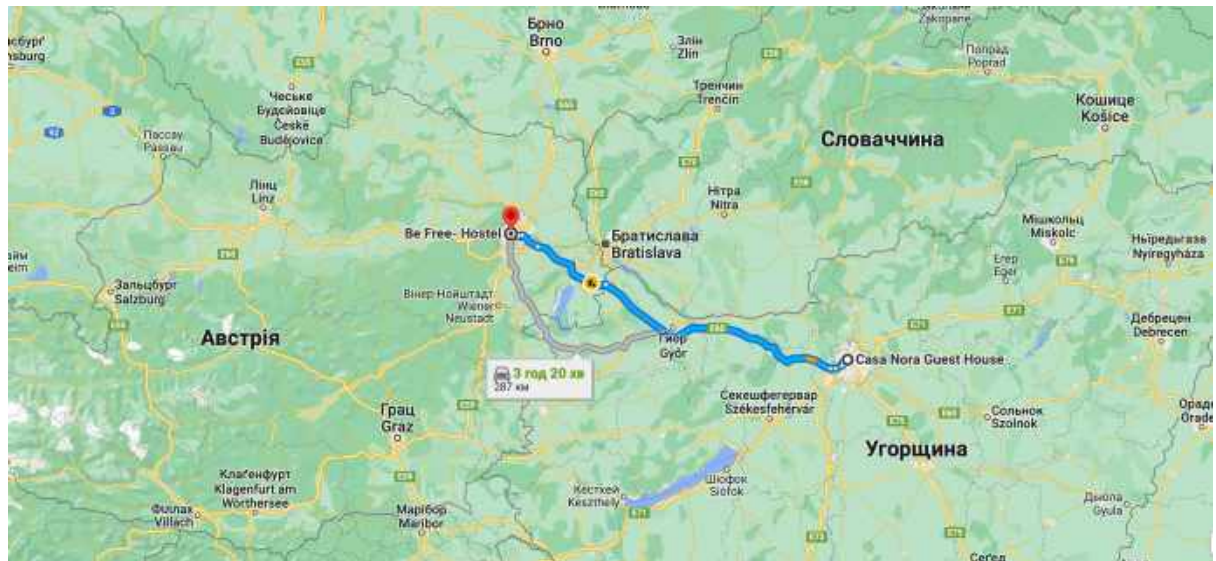

Рис. 3.2 Пункт відправлення – місто Будапешт, хостел Casa Nora - пункт прибуття – місто Відень, хостел BeFree Hostel.

4 доба

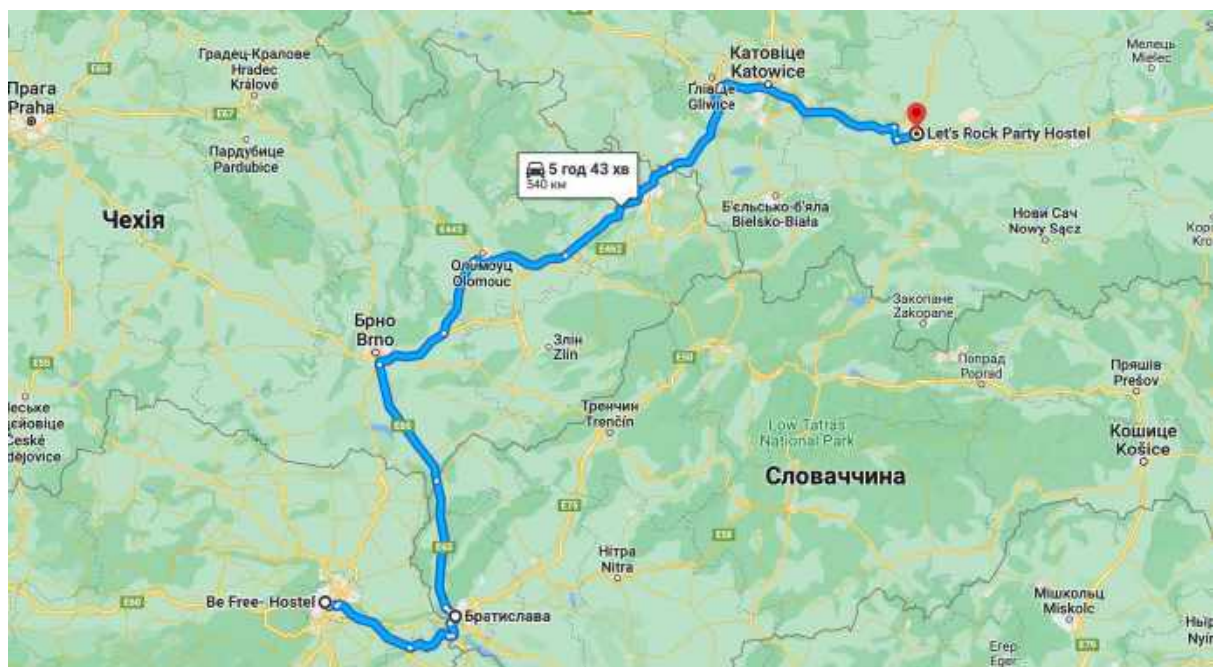

Рис. 3.3 Пункт відправлення – місто Відень, хостел BeFree Hostel - пункт прибуття – місто Краків, Let's Rock Party Hostel.

5 доба – 6 доба

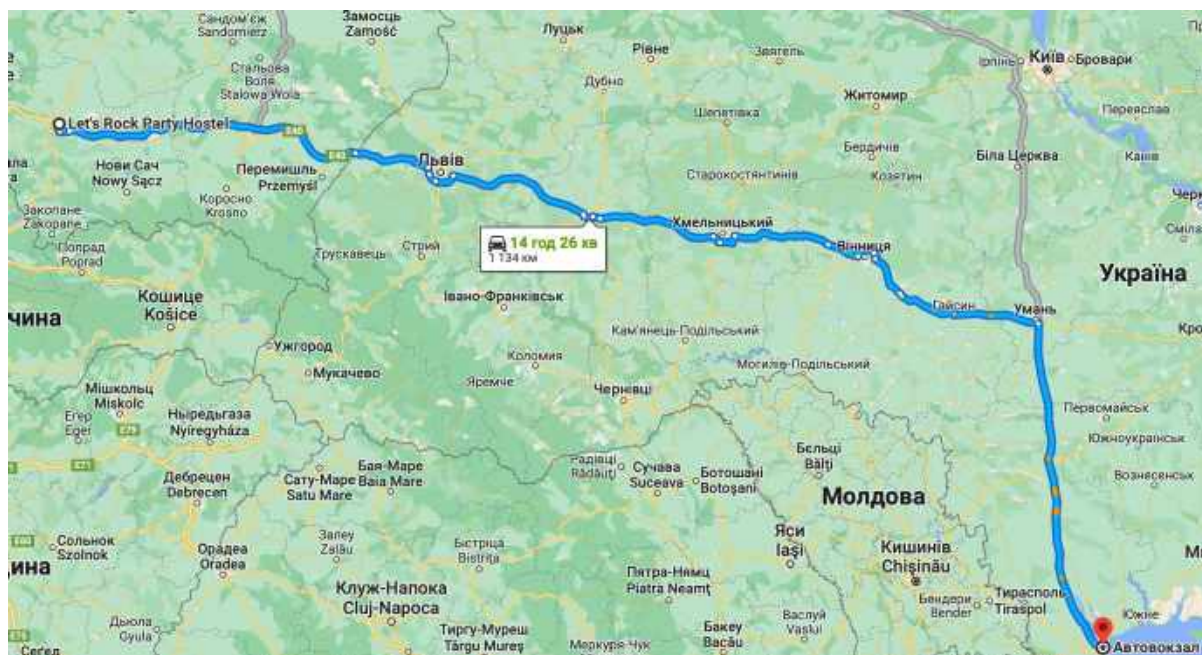

Рис. 3.4 Пункт відправлення – місто Краків, Let's Rock Party Hostel - пункт прибуття – автовокзал міста Одеса, вул. Колонтаївська.

Розглянемо схеми пішохідних екскурсій.

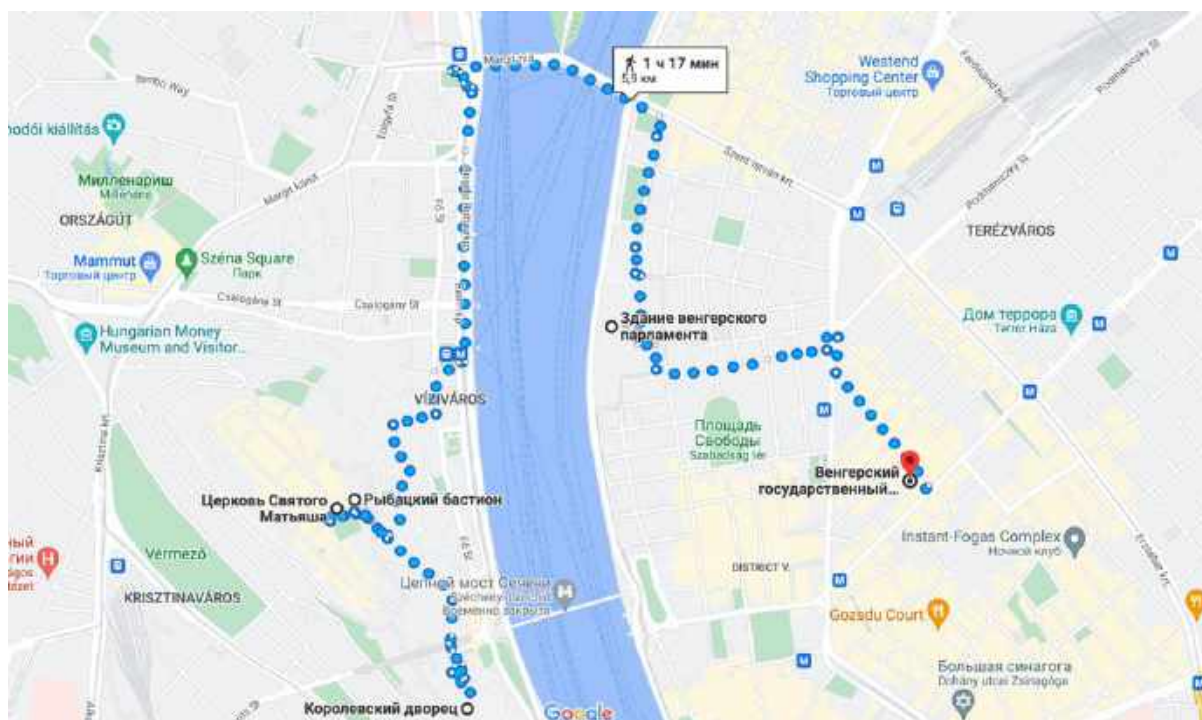

Рис. 3.5 Місто Будапешт, 2 доба

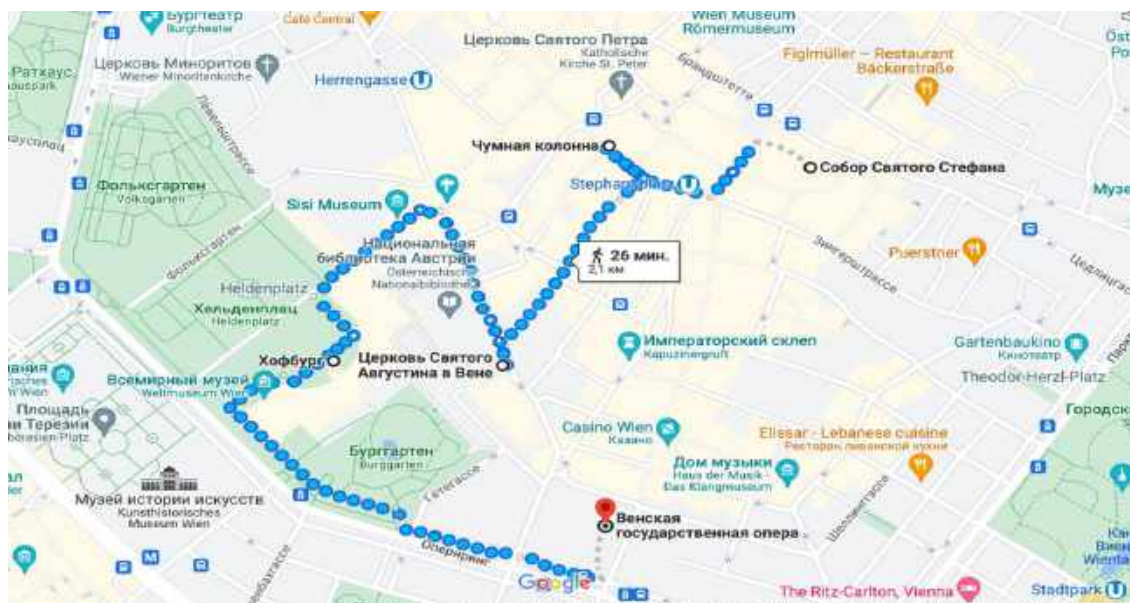

Рис. 3.6 Місто Відень, 3 доба

Рис. 3.7 Місто Братислава, 4 доба

Запропонуємо програму туру «День молоді в Європі»:

День перший (11.08.2023р)

7:00 – збір групи на автовокзалі м.Одеса

7:30 – виїзд групи до м. Львову

17:30 – прибуття до міста Львів

Зупинка в місті Львів, під час якої туристи матимуть можливість відпочити та вільний час на самостійне ознайомлення з містом.

21:30 – збір групи на автовокзалі м. Львів

22:00 – виїзд зі м. Львова, перетин україно-угорського кордону

Нічний переїзд

День другий (12.08.2023р)

7:00 – прибуття в місто Будапешт

8:00 – сніданок у кафе 9BAR

9:00 – заселення у хостел Casa Nora

Вільний час

12:00 – оглядова екскурсія по м.Будапешту (4 години). Будапешт – дивовижне місто, яке є центром життя всієї країни. За кілька годин захоплюючої екскурсії ви зможете подивитися на найцікавіші місця столиці Угорщини: величний собор Мат'яша, пишний замок Буда, грізний Рибальський Бастіон, будинок Парламенту та Державну оперу Будапешту.

16:00 – дегустація на Великому ринку угорських делікатесів. Одним із найкращих місць, де можна познайомитися із простим життям будь-якої країни, відчути її на смак, є ринок. Тут ви дізнаєтеся про гастрономічну культуру та зможете краще зрозуміти традиції місцевого населення (Дегустація у вартість туру не входить).

17:00 – переїзд до угорського містечка Сентендре

Вільний час на самостійне ознайомлення з містом.

19:00 – повернення групи до м. Будапешту

20:00 – факультативно пропонується круїз по Дунаю (вартість 30 EUR з людини).

Ночівля у хостелі

Третій день (13.08.2023р.)

Сніданок

10:00 – виселення з хостелу

11:00 – переїзд до Австрії

13:30 – прибуття до м.Відня

14:00 – заселення у хостел BeFree Hostel

15:00 – пішохідна екскурсія по м.Відню (2 години). Під час екскурсії туристи відвідають знакові місця м.Відня: собор Святого Стефана із пряничним черепичним дахом, Чумну колону, церкву святого Августина, картинну галерею Альбертіна та зимову резиденцію імператорів Хофбург та державну оперу Відня.

17:00 – відвідування австрійського ринку Нашмаркт.

Вільний час на самостійне ознайомлення з містом.

20:00 – факультативно пропонується екскурсія «Містична Вена» (вартість 11 EUR з людини). Під час екскурсії туристи відвідають головні собори Відня та дізнаються легенди та міфи міста.

Ночівля

Четвертий день (14.08.2023р)

Сніданок

10:00 – виселення з хостелу

11:00 – переїзд до Словаччини

12:00 – прибуття до м.Братислави

12:30 – екскурсія з гідом «Братислава зі смаком пива та смаженого м'яса» (4 години). Під час екскурсії туристи побачать головний замок м.Братислави – Братиславський Град, будинок Святого Мартина, Михайлівські ворота та площу Гвездослава, дізнаються про поворотні моменти в історії країни від Римської Імперії дотепер. Окрім оглядової екскурсії на туристів чекає чотири унікальні пивоварні, які виробляють напої, який ніде більше не зможете спробувати. Гід розповість, як куштувати і почути гіркуватість і після смак. А також порадить найкращі м'ясні закуски. (Їжа та напої у вартість екскурсії не входять).

16:30 – збір групи та виїзд до Польщі (місто Краків)

21:30 – прибуття до Кракова та заселення в хостел Let's Rock Party Hostel

Вільний час

Ночівля

П'ятий день (15.08.2023р.)

Сніданок

Виселення з хостелу

Вільний час на самостійне ознайомлення з містом.

Туристам рекомендується відвідати Краківський фестиваль вареників на Малому Ринку, що проходить 15 серпня. Згідно з давньою польською традицією, на свято Вознесіння Богородиці прийнято ліпити вареники. У цей день майже всі ресторани та кафе міста змагаються, пропонуючи оригінальні трактування класичного рецепту.

Факультативно пропонується оглядова пішохідна екскурсія по м. Кракову (вартість 10 EUR з людини).

21:00 – збір групи та виїзд до міста Одеси

Шостий день (16.08.2023р.)

12:00 – прибуття на автовокзал міста Одеса.

3.2 Особливості організації молодіжного туру «День молоді в Європі»

Чудовим способом святкування Дня молоді буде організований тур по Європі з друзями, а саме тур «День молоді в Європі».

Запрошуємо провести міжнародне свято в честь молоді в Європі. На вас чекає подорож по європейським столицям та містам з найцікавішою історією. У програмі туру знайомство з головними пам'ятками та гастрономічними традиціями Будапешту, Відня, Братислави та Кракова.

Дати туру – з 11.08.2023р по 16.08.2023р

Кількість осіб – 15

Пересування – автобусом

Маршрут туру – Одеса (початкова точка туру) – Львів – Будапешт – Відень – Братислава – Краків – Одеса (кінцева точка маршруту).

Ознайомимося з об'єктами показу.

Угорщина, Будапешт

Собор Мат'яша (рис. 3.8) – один з найкрасивіших соборів у Будапешті. Знаходиться між Рибальським бастіоном та площею Святої Трійці. Головний собор столиці був зведений у дуже рідкісному для архітектури Будапешта готичному стилі. Над брамою, розташованою в центральній частині головного фасаду, знаходиться вікно-розетка, характерне для готики. Відповідно до церковних традицій, будівля першої церкви тут була збудована в 1015 році і освітлена на честь Діви Марії. Однак у 1242 році храм був повністю зруйнований під час монгольської навали. За правління короля Бела IV почалося будівництво Будаїського замку, разом із цим велися роботи з відновлення церкви.

Рис. 3.8 Собор Мат'яша

Замок Буда (рисунок 3.9) – минула резиденція угорських королів знаходиться на висоті 60 метрів над річкою Дунай. Пам'ятку також називають «місто в місті», оскільки величезна територія у старій частині Буди відокремлена стінами. Це цілий архітектурний комплекс із багатовіковою історією. З 1987 року Будаїська фортеця входить до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Рис. 3.9 Замок Буда

Рибацький Бастіон (рисунок 3.10) – це архітектурний комплекс, що знаходиться на Фортчному пагорбі у Буді. Казково красива споруда вважається частиною комплексу Будаїської фортеці, і займає північний край гори Геллерт. Бастіон також є частиною Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО та одним із найбільш відвідуваних туристами місць у Будапешті. Ці укріплення були спочатку створені з декоративною метою. Якоюсь подобою підкови стіни з білого каменю обрамляють невелику площу позаду церкви. У центрі площі стоїть пам'ятник Святому Іштвану, першому правителю Угорського королівства.

Рис. 3.10 Рибацький Бастіон

Парламент Угорщини (рисунок 3.11) – одна з найбільших і найкрасивіших урядових споруд у Європі. Резиденція парламенту Угорщини є головною пам'яткою країни, зображення якої можна побачити на багатьох сувенірах та листівках. Довжина палацу становить 268 м, ширина — 123 м. Висота будівлі разом із шпилем — 96 м. У парламенті майже 700 кімнат та

10 двориків. Під час будівництва використовувалися лише місцеві матеріали. Внутрішнє оздоблення вражає розкішшю. На неї пішло більше 20 кг золота та близько 500 тисяч дорогоцінного каміння.

Рис 3.11 Будівля парламенту Угорщини

Державна опера Угорщини (рисунок 3.12) є однією з найулюбленіших пам'яток Будапешта, а також головним та найбільшим театром на території Угорщини. Будівництво розпочалося у 1875 році та фінансувалося урядом, а також Австро-Угорським імператором Францем-Йосифом. Будівлю спроектував архітектор Міклош Ібль. Вперше Угорський Королівський оперний театр відчинив свої двері 1884 року. Розкішно оздоблена будівля по праву є шедевром угорської архітектури. Театр зведений у стилі неоренесансу з окремими елементами бароко. Зал для глядачів виконаний у традиційній підковоподібній формі. Декор інтер'єру включає скульптури та картини провідних митців того періоду.

Рис 3.12 Державна опера Угорщини

Місто Сентендре – місто в центральній частині Угорщини, в місті Пешт, за 20 км на північний захід від Будапешта. Місто сербів, що рятувалися від смуту у своїй країні, викликаній турецькою навалою. Нині Сентендре відоме як місто художників з безліччю галерей і майстерень.

Центральний ринок Будапешту (рисунок 3.13) – головний, найстаріший і найбільший критий ринок Будапешта, збудований у 1897 році. Пам'ятник архітектури. З моменту зведення і до теперішнього часу використовується за призначенням, для ринкової торгівлі.

Рис. 3.13 Центральний ринок міста Будапешт

Австрія, Відень

Собор Святого Стефана (рисунок 3.14) – це католицький собор у готичному стилі у центрі Відня, головна святиня та символ не лише столиці, а й усієї країни. Споруду було закладено ще на початку 12 століття єпископом Пассау та освячена у 1147 році. Спочатку собор відповідав романському стилю, згодом вежі переоформили на кшталт готики. Але на добудову будівлі пішло ще кілька десятиліть. Його перебудовували та оновлювали. Спочатку храм виглядав як тринефна базиліка з сильно виступаючим трансептом, який відокремлював від головної частини будівлі вузьку вівтарну зону. У 1258 році сталася сильна пожежа. Через це Собор Святого Стефана довелося фактично знову будувати.

Рис. 3.14 Собор Святого Стефана

Чумна колона (рисунок 3.15) – один з найвідоміших скульптурних пам'яток у стилі Високого бароко у столиці Австрії, вона розташована в історичному центрі міста, що на вулиці Грабен. Історія колони пов'язана з Великою епідемією чуми у Відні - однією з найстрашніших епідемій бубонної чуми не тільки в Австрії, а й у всій Європі, що лютувала у Відні в 1679 році.

Рис. 3.15 Чумна колона

Церква Святого Августина (рисунок 3.16) – церква 14 століття була побудована у палацовому комплексі Хофбург, і імператорський двір вважався серед її парафіян. Наприкінці 18 століття вона втратила зайве оздоблення в стилі бароко і повернулася до споконвічних готичних рис. Каплиця Святого Георга, що датується 1337 роком, розташувалася у правого нефа. Могила Марії Христини, коханої дочки Марії Терези, знаходиться в

центральному нефі, поряд із заднім входом до церкви, але тіла там немає: насправді Марія була похована в Імператорському Склепі.

Рис. 3.16 Церква Святого Августина

Галерея Альбертіна – художній музей, розташований у палаці ерцгерцога Альбрехта у центрі Відня. У ньому зберігається одне з найбільших і найзначніших світових зборів графіки (близько 65 тис. малюнків та понад мільйон творів друкованої графіки). Колекція охоплює період від пізньої готики до сьогодення. Назва «Альбертіна» походить від імені засновника - герцога Альберта Саксонського.

Резиденція Хофбург (рисунок 3.17) – у різні епохи тут розміщувалися Віденська резиденція та двір династії Габсбургів, а трохи пізніше – правителі Австро-Угорської імперії. Нерідко архітектурні ансамблі палацу порівнюють із найбільшою імперією Габсбургів. Тут пишні з чудовим оздобленням чергою змінюють один одного, так само як і сама імперія об'єднувала в єдиний, нехай і німецький союз різні європейські народи. Чимало шедеврів і скарбів зайняли своє законне місце в стінах резиденції Габсбурга, починаючи від пір'яних прикрас правителя ацтеків - Монтесуми і закінчуючи молоточковим фортепіано Бетховена.

Рис. 3.17 Резиденція Хофбург

Державна опера Відня (рисунок 3.18) – виникла ще в XVII столітті, проте постановки йшли у різних театрах до того часу, поки 1869 року було закінчено будівництво будівлі Віденської державної опери побудованої за наказом імператора Франца-Йосифа. На відкритті Віденської Опери було показано оперу Моцарта «Дон Жуан». Будівля Віденської Опери була зруйнована в 1945 році під час бомбардування, відновлений Штаатсопер був лише до 1955 року. До 1918 року ця культурна пам'ятка Австрії називалася Віденська придворна опера.

Рис. 3.18 Віденська опера

Ринок Нашмаркт – найвідоміший віденський ринок налічує понад 120 торгових місць та ресторанів з різноманітними кулінарними пропозиціями – від віденського до індійського, від в'єтнамського до італійського. Ринок Нашмаркт став улюбленим місцем зустрічей для молодих та літніх людей. Суботній блошиний ринок вже став культом.

Словаччина, Братислава

Братиславський Град (рисунок 3.19) – найголовніший замок Братислави. Збудований замок був дуже давно, він знаходився в центрі Європи біля важливого місця, яке використовувалося для переходу через річку Дунай. Тут перетиналися важливі торгові маршрути, найвідоміший з них – бурштиновий шлях. Комплекс складається з кутових веж і двору, де знаходиться глибока криниця. Найбільша вежа – Коронна, яку звели ще у 13 столітті, сьогодні тут дбайливо зберігаються коштовності Корони. У замку можна побачити конструкції, що є яскравим прикладом готичного стилю та Епохи Відродження.

Рис. 3.19 Братиславський Град

Собор Святого Мартіна (рисунок 3.20) – найбільша церква серед усіх церков Братислави. Складається собор із трьох нефів, висота вежі – 85 метрів, раніше вона була частиною укріплень міста. На вершині знаходиться копія корони королів Угорщини, встановлена на кам'яній колоні. Внутрішнє оформлення собору є образом Святого Мартіна верхи на коні в одязі угорського гусара. Собор Святого Мартіна був коронаційною церквою Угорщини. Вага корони – 300 грам, у діаметрі вона сягає одного метра. Її розмістили на двох позолочених стовпах, загалом покриття всіх елементів пішло 8 кг золота. Ця пам'ятка Словаччини перебуває у списку світової спадщини ЮНЕСКО.

Рис. 3.20 Собор Святого Мартина

Михайлівські ворота (рисунок 3.21) – це важливе місце для всіх жителів міста, адже саме цією спорудою можна оцінювати межі старого міста, колись оточеного потужними стінами. Ворота звели разом з іншими міськими укріпленнями у 1300 році. Але багато століть зруйнувалися, були відновлені лише у середині 18 століття, тоді ж вершині воріт помістили статтю Святого Михайла. Ця пам'ятка Братислави – єдина з кількох воріт, через які колись гості могли зайти до міста, знаходилися вони у різних частинах міста та були спрямовані у різні точки світу.

Рис. 3.21 Михайлівські ворота

Площа Гвездослава (рисунок 3.22) – це і площа та місце для відпочинку городян і навіть невеликий променад. Площу названо на честь Павла Ворсага Гвездослава – словацького поета та перекладача. Тут же встановлено пам'ятник Гвездославу. Уздовж площі стоїть фонтан та лавочки, де можна

відпочити в тіні дерев, по периметру розташовано багато кафе та ресторанів, влітку відкрито веранди.

Рис. 3.22 Площа Гвездослава

На чолі площі стоїть Словацький національний театр, де часто відбуваються виступи словацьких та європейських труп і артистів.

3.3 Розрахунок вартості молодіжного туру до країн Європи та перспективи його розвитку

У вартість туру входить:

- Проїзд автобусом
- Проживання у хостелах
- Харчування – сніданки
- Екскурсії
- Послуги гіда
- Страхування

У вартість туру не входить:

- Факультативні екскурсії
- Дегустації

- Проїзд у громадському транспорті

- Вхідні квитки

Розрахунок вартості туру

Перевезення – оренда мікроавтобусу на 18 місць – $625 \text{ EUR}/15 = 42 \text{ EUR}$

Проживання (сніданки включені у вартість) – $7 \text{ EUR} + 20 \text{ EUR} + 12 \text{ EUR} = 39 \text{ EUR}$

Сніданок у кафе 9BAR – 5 EUR

Екскурсії з гідом – $15 \text{ EUR} + 5 \text{ EUR} + 25 \text{ EUR} = 45 \text{ EUR}$

Страхування – 4 EUR

Комісійні туроператора – $15\% \text{ від } 135 = 20 \text{ EUR}$

Вартість туру на 1 людину – 155 EUR

План просування у соціальних мережах:

1) Просування туру у соціальних мережах буде зосереджене на таких платформах: Facebook, Instagram та Telegram.

2) Наповнення мережі Instagram буде візуально привабливим, контент буде створюватися у фото- та відео- редакторах Canva, Quickshot та Inshot. Саме у цій мережі будуть проводитися розіграші тревел-боксів та проводитиметься основна комунікація з клієнтами. Фотографії для публікацій будуть використовуватися лише власні. Співпраця з блогерами також буде проводитися саме на цій платформі.

Мережа Facebook буде оформлена у більш лаконічному діловому стилі, матеріали будуть дублюватися з мережі Інстаграм. Сторінка у мережі Фейсбук обов'язково міститиме відгуки та рейтинг.

У мережі Telegram буде відкрито канал, де публікуватимуться пропозиції турів та поради для мандрівників. Канал буде використовувати ненав'язливу комунікацію.

3) Публікації будуть з'являтися на сторінці Інстаграм – 2 рази на добу, Фейсбук – 1 раз на добу, Телеграм – 1 раз на добу.

При виконанні даного плану просування буде вважатися ефективним.

Висновки до 3 розділу

Чудовим способом святкування Дня молоді буде організований тур по Європі з друзями, а саме тур «День молоді в Європі».

Запрошуємо провести міжнародне свято в честь молоді в Європі. На вас чекає подорож по європейським столицям та містам з найцікавішою історією. У програмі туру знайомство з головними пам'ятками та гастрономічними традиціями Будапешту, Відня, Братислави та Кракова.

Дати туру – з 11.08.2023р по 16.08.2023р.

Кількість осіб – 15

Пересування – автобусом

Маршрут туру – Одеса (початкова точка туру) – Львів – Будапешт – Відень – Братислава – Краків – Одеса (кінцева точка маршруту).

Вартість туру на 1 людину – 155 EUR

План просування у соціальних мережах:

Просування туру у соціальних мережах буде зосереджене на таких платформах: Facebook, Instagram та Telegram.

Публікації будуть з'являтися на сторінці Інстаграм – 2 рази на добу, Фейсбук – 1 раз на добу, Телеграм – 1 раз на добу.

При виконанні даного плану просування буде вважатися ефективним.

ВИСНОВКИ

Молодіжний туризм - це один із сегментів ринку, який розвивається найдинамічніше. Збільшення міжнародних молодіжних поїздок за останні десятиріччя викликало пильну увагу науковців, котрі окреслили головні проблеми молодіжного туризму.

Одним із головних висновків є те, що молодіжний туризм стимулюється бажанням молодих людей контактувати з іншими культурами й налагодити нові дружні відносини. Це свідчить про те, що така форма туризму є необхідним потенціалом для сприяння миру і взаєморозумінню між країнами. Можна також стверджувати, що молодіжний туризм впливає як на саму особистість, так і на розвиток туристичної галузі загалом.

Результати досліджень західних туризмознавців і досвід організації молодіжного туризму у світі можуть стати показовим досвідом для українських фахівців, які розробляють молодіжну політику в Україні.

Проаналізувавши просторову структуру туристичної галузі України, відзначено загальнодержавну проблему недостатньої співпраці та координації зусиль щодо розвитку туристичної індустрії між всіма її учасниками. Постійна взаємодія між собою абсолютно всіх учасників призведе лише до негативних наслідків, серед яких першою буде надмірна бюрократизація, а тому ми вважаємо, що найбільш ефективною буде співпраця на рівні Відділу розвитку туризму України й Асоціації лідерів турбізнесу України. Така ситуація щодо розбіжності статистичних даних між різними державними органами та відомствами призводить до спотворювання оцінки базових туристичних показників і дає шанс недобросовісним учасникам ринку на організацію тіньового обігу в індустрії туризму. Все це стає причиною уповільнення росту вітчизняної галузі туризму і нерозуміння її важливості в контексті розвитку національної економіки в цілому.

Досліджено, що найбільш бажаними країнами для потенційних молодих туристів з України є держави з високим рівнем життя та багатою історично- культурною спадщиною – Франція, Італія, Великобританія, Японія. Наявність в цьому переліку таких країн як Індія та Китай відображають потенційний попит тих мандрівників, які вже насичені більш традиційними місцями відвідин і прагнуть екзотики. Туристичними підприємствами Львівщини надано послуги іноземним туристам із 34 країн світу, лідерами з яких є Азербайджан, Німеччина, Молдова та Австрія. Найпопулярнішою метою туристично- екскурсійних подорожей залишається дозвілля і відпочинок.

Проаналізувавши значення показника зайнятих у галузі туризму у декількох туристично-розвинутих країнах світу, було визначено значне зростання кількості зайнятих у галузі туризму (Болгарія, Італія, Франція та Великобританія). Україна також має надто слабку тенденцію до зростання – збільшення показника частки зайнятих з 1,2% у 2016 р. до 1,3% у 2026 р.. Органам державної влади, які зобов'язані послуговуватися інструментарієм стратегічного управління розвитку галуззю, рекомендовано звернути на це увагу, використавши доступний для цього законодавчі засоби.

Саме тому необхідно приділяти велику увагу розвитку молодіжного туризму, популяризації та підвищенню якості проведення молодіжних спортивно-туристських заходів, пропаганді здорового способу життя, а також створення оптимальних умов для подорожей як усередині своєї країни, так і за її межами.

Чудовим способом святкування Дня молоді буде організований тур по Європі з друзями, а саме тур «День молоді в Європі».

Запрошуємо провести міжнародне свято в честь молоді в Європі. На вас чекає подорож по європейським столицям та містам з найцікавішою історією. У програмі туру знайомство з головними пам'ятками та гастрономічними традиціями Будапешту, Відня, Братислави та Кракова.

Дати туру – з 11.08.2023р по 16.08.2023р.

Кількість осіб – 15

Пересування – автобусом

Маршрут туру – Одеса (початкова точка туру) – Львів – Будапешт – Відень – Братислава – Краків – Одеса (кінцева точка маршруту).

Вартість туру на 1 людину – 155 EUR

План просування у соціальних мережах:

Просування туру у соціальних мережах буде зосереджене на таких платформах: Facebook, Instagram та Telegram.

Публікації будуть з'являтися на сторінці Інстаграм – 2 рази на добу, Фейсбук – 1 раз на добу, Телеграм – 1 раз на добу.

При виконанні даного плану просування буде вважатися ефективним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Смолій В. А., Федорченко В. К., Цибух В. І. Енциклопедичний словник- довідник з туризму / Передмова В. М. Литвина. – Видавничий Дім «Слово», 2006. – 372 с.
2. Биржаков М. Б. Введение в туризм [Текст] : учеб. / Биржаков М. Б. "Герда", 2008. – 570 с.
3. Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності [Текст] : підручник / Т. Г.Сокол; за заг. ред. В.Ф. Орлова. – К.: Грамота, 2006. – 264 с.
4. Закон України «Про туризм» в редакції від 18.11.2003 р. №1282 – IV. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80> .
5. Про внесення змін до ст.1 Закону України : Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні [Текст] : Закон України від 23.03.2004 р. № 1659-V // Офіційний вісник України. – 2004. – № 15. – Ст. ст. 1028, 1029.
6. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні [Текст]:Закон України від 05.02.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. -№ 16 – Ст. 167.
7. Про внесення змін до Закону України: Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні [Текст] : Закон України від 23.03.2000 р. № 1613-III // Урядовий кур'єр. – 2000. – № 77.
8. Палаткина Г. В. Молодежный туризм [Текст] : учебное пособие / Г. В. Палаткина. – Астрахань : Издательский дом —Астраханский университет, 2012. – 206 с.
9. Ueli Gyr. The History of Tourism: Structures on the Path to Modernity [Електронний ресурс] / Ueli Gyr // European History Online. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: <file:///C:/Users/WEBER/Downloads/gyru-2010-en.pdf>.
10. Березова Л. Г. Історія туризму і гостинності [Електронний

ресурс] / Л. Г. Березова. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: https://stud.com.ua/37868/turizm/istoriya_turizmu_i_gostinnosti.

11. Історія туризму: підруч. / В. В. Абрамов, М. В. Тонкошкур; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х: ХНАМГ, 2010. – 294 с

12. Мацола В.І. Рекреаційно-туристичний комплекс України: монографія / В.І. Мацола. – ІРД НАН України / ред. кол. М.І. Долішній / (відп. ред.). – Львів, 1997. – 259 с.

13. Туристична бібліотека [Електронний ресурс] // Все про туризм – Режим доступу: http://tourlib.net/books_ukr/mark_tur03.htm

14. Туризм України: економічні та організаційні механізми розвитку / наук. кер. проекту П. Слободян. – К. : Терно-Граф, 2008. – 976 с.

15. Колотуха О. В. Дитячо-юнацький туризм в Україні як територіальна соціально-економічна система: проблеми та перспективи розвитку [Текст] : Дис... канд. геогр. наук: 11.00.02 / Колотуха Олександр Васильович ; НАН України, Інститут географії. – К., 2004. – 257 арк.

16. Чорненька Н. В. Подієвий туризм як перспективний напрям розвитку в системі туристичної індустрії / Н. В. Чорненька // Рекреаційно-туристичне природокористування в Східноєвропейському регіоні: сучасний стан і перспективи : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Чернівці 21-23 жовтня 2010 р.). – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2010. – С. 174-176.

17. ISIC v Ukraïni [ISIC in Ukraine] Available at: <http://isic.net.ua/> (accessed 21January 2020)

18. Мельниченко О. А., Шведун В. О. Особливості розвитку індустрії туризму в Україні: монографія. Харків: Вид-во НУЦЗУ, 2017. 153 с.

19. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) – 2-ге видання перероблене та доповнене – К.: «Альтапрес», 2003. – 436 с.

20. Юринець З. В. Основні аспекти формування маркетингової політики на підприємствах туристичної галузі України / З. В. Юринець, Н. В.

Мельник // Вісник Херсонського державного університету. Серія: економічні науки. – Херсон, 2014. – Вип. 6. – С. 137-141.

21. Рунців О. І. Особливості ринку туристичних послуг / Оксана Рунців // Вісник наукових досліджень: Науковий журнал, № 10: Частина 2. – Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ Галицького інституту імені В'ячеслава Чорновола, 2007. – С. 243-245.

22. Сучасні різновиди туризму : навч. посіб. / М. П. Кляп, Ф. Ф. Шандор. — К. :Знання, 2011. — 334 с.

23. Географія туризму [Текст] : навч. посібник / С. П. Кузик. – Київ : Знання, 2011. – 271 с.

24. Борушак М. Проблеми формування стратегії розвитку туристичних регіонів : монографія / М. Борушак. – Львів : ІРД НАН України, 2006. - С. 12.

25. Любіцева О.О. Туристичні ресурси України: навчальний посібник / О.О. Любіцева, Є.В. Панкова, В.І. Стафійчук. К.: Альтерпрес, 2007. 369 с.

26. Best in Travel [Електронний ресурс] // Lonely Planet. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.lonelyplanet.com/best-in-travel/cities>.

27. Віхляєва, Я.Ю., 2010. Сучасний стан та перспективи розвитку туристичної інфраструктури Чехії. В: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний бізнес: світові тенденції та національні пріоритети». Харків, Україна, 21 – 22 Травня 2010. Х.: ХНУ ім. Каразіна, с. 27 – 30.

28. Воропаєва, О.В., 2012. Індикатори сталого розвитку туризму України в просторі соціального виміру. Таврійський економічний журнал: за матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф. «Стратегія розвитку сталого туризму», № 5. Сімфереполь, Україна, 24-28 Липня 2012. Сімфереполь, с. 22-27.

29. Дядечко, Л.П., 2007. Економіка туристичного бізнесу. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 224 с.

30. Дядечко, Л.П., 2007. Ресурсне забезпечення туристичної діяльності. К.: «Центр учбової літератури», 244 с.
31. Еволюція управлінської думки: основи менеджменту.
32. Економіка, організація та управління підприємствами в сучасних економіко-правових умовах: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Дніпропетровськ, Україна, 21-23 Листопада 2012. Д.: Національний гірничий університет, с. 139-140.

ДОДАТКИ

Додаток А

Наукова праця

ЗМІНИ В МОЛОДІЖНОМУ ТУРИЗМІ ПІСЛЯ ПАНДЕМІЇ COVID-19

**Чустрак Д.О., здобувач IV курсу факультету ТВтаТБ
Одеський національний технологічний університет,
м. Одеса**

В останні десятиліття світ пережив прискорене демографічне зростання, яке призвело до появи найбільшого покоління молодих людей в історії людства. За даними ЮНВТО, молодь визнана головною силою розвитку та соціальних змін, яка має потенціал для сталого розвитку туризму. До пандемії COVID-19 кількість молодих мандрівників уже досягла 336 мільйонів, що становило 23% міжнародних прибуттів і відповідало за 333 мільярди доларів США доходів від туризму.

Молодіжний туризм включає в себе всі самостійні поїздки, здійснені людьми у віці 16-29 років, які мотивовані бажанням познайомитися з іншими культурами, набутти життєвого досвіду та/або скористатися формальними та неформальними можливостями навчання. Враховуючи їх швидке зростання, а також його соціальні, культурні, економічні та екологічні наслідки, молодіжний туризм стає все більш важливим ринком. Як описує ЮНВТО, молодіжні подорожі є високоцінними та стійкими. Молоді мандрівники відомі тим, що залучають інших відвідувачів до місць призначення та витрачають свої гроші безпосередньо з місцевими громадами, роблячи важливий внесок в інші галузі.

Молоді покоління також вважаються важливою зацікавленою стороною в зусиллях щодо досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР), зокрема Цілі 8 щодо економічного зростання та робочих місць і Цілі 12 щодо сталого споживання та виробництва, оскільки вони можуть очолити трансформацію у більш відповідальну спосіб подорожі.

Молодь має силу змінити світ, і недавні молодіжні рухи, які борються з глобальним потеплінням і зміною клімату, є чудовими прикладами переконливої сили та впливу, які молоді люди мають у сучасному глобалізованому суспільстві. Весь цей потенціал можна і потрібно використовувати для підтримки більш сталого туризму, безпосередньо залучаючи молодь до обговорень і дій, пов'язаних з майбутнім туризму. Для молоді подорож — це не просто спосіб відкрити для себе інші місця. Це також форма навчання, знайомства з іншими людьми та вивчення інших культур і приймаючих громад у більш стійкий спосіб.

Отже, головними проблемами, які необхідно вивчати можуть бути: молодіжний та сталий туризм, ринки тисячоліть і покоління Z, волонтерський молодіжний туризм, робочі молоді відпочивальники, нові продукти в молодіжному туризмі, розвиток та планування молодіжного туризму, цифровий маркетинг та маркетинг призначення, застосований до молодіжного ринку, молодіжний туризм і стійкість, інформаційно-комунікаційні технології в індустрії гостинності та молодіжного туризму.

Молодіжний туризм і спортивний відпочинок на природі — це тематична область спрямована на обговорення науково-дослідницьких розробок і нових ідей, пов'язаних із молодіжним туризмом і спортивним відпочинком на природі, охоплюючи теоретичні та емпіричні есе. Це сфера знань, у якій молодіжні туристичні стратегії та ринки постійно змінюються, а саме завдяки тісному зв'язку зі сталим розвитком у кількох його вимірах: природних, соціальних та економічних явищах. Заняття спортом на природі можуть бути засобом для задоволення бажання молоді подорожувати та відпочивати, пов'язаних із незабутніми та справжніми враженнями. В цьому контексті актуальними темами є: маркетинг і комунікація спортивного відпочинку на природі, відпочинок на свіжому повітрі та стійкість молодіжного туризму, туристичний досвід у спортивному відпочинку на природі, стратегії брендингу у спортивному відпочинку молоді на природі, товари для відпочинку на природі, вплив спорту на свіжому повітрі, спортивно-оздоровчі заходи на свіжому повітрі.

Наукові керівники — доктор економічних наук,
професор Добрянська Н.А.
кандидат економічних наук,
ст.викл. Іванченков В.С.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ
результатів наукових досліджень до
кваліфікаційної роботи бакалавра

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет
Кафедра туристичного бізнесу та рекреації

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

на тему: «Особливості організації та перспективи
розвитку молодіжного туризму в Україні та світі»

Здобувач: Чустрак Д.О.

4 курсу групи Тс-64а

Керівники: професор Добрянська Н.А.

ст. викл. Іванченко В.С.

Одеса -2022 рік

МЕТА, ЗАВДАННЯ, ОБ'ЄКТ ТА ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою роботи є узагальнення особливостей організації молодіжних турів та впровадження сучасних технологій щодо розвитку молодіжного туризму в Україні та світі.

Мета роботи зумовила вирішення взаємопов'язаних завдань, а саме:

1. розкрити сутність та види молодіжних турів;
2. визначити особливості молодіжного туризму в умовах сьогодення;
3. узагальнити специфіку організації туристичних молодіжних турів в Україні та світі;
4. створити тур «День молоді в Європі»;
5. описати детальну програму;
6. розробити технологічну карту, маршрут та розрахунок вартості туру.

Об'єктом даної роботи є регіональна система та сфера молодіжного туризму.

Предметом кваліфікаційної роботи бакалавра є розвиток молодіжного туризму в Україні та світі.

НАУКОВА ЧАСТИНА РОБОТИ

Основні положення та результати наукової роботи доповідались, обговорювались і отримали позитивну оцінку на XV Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих учених та студентів з міжнародною участю «Проблеми формування здорового способу життя у молоді», яка відбулася у Одеському національному технологічному університеті. За результатами дослідження надруковано наукову працю в матеріалах конференції: Чустрак Д.О. Зміни в молодіжному туризмі після пандемії COVID-19. Збірник матеріалів XV Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених та студентів з міжнародною участю «Проблеми формування здорового способу життя у молоді» / Міністерство освіти і науки України. Одеса: ОНТУ, 2022. С. 226 -228.

Міжнародний День молоді – щорічне свято, яке відзначається 12 серпня. 1999 року Генеральна Асамблея ООН підтримала рекомендацію Всесвітньої конференції міністрів у справах молоді (Лісабон, 1998 рік) про проголошення 12 серпня Міжнародним днем молоді.

Свято Дня молоді запроваджено в Україні 1994 року указом президента Леоніда Кравчука з ініціативи молодіжних об'єднань та організацій України.

Традиційно щороку молоді вітають та л. днем. До свята часто влаштовують різноманітні концерти, фестивалі, квести та спортивні заходи. Також у День молоді можуть влаштовуватись різні флешмоби, в яких можуть взяти участь усі охочі.

Звичайно ж, багато молодих людей віддають перевагу святкуванню в товаристві своїх друзів. Прекрасно провести час можна, наприклад, на природі, адже літній день так і спонукає зібратись веселою компанією на свіжому повітрі.

Чудовим способом святкування Дня молоді буде організований тур по Європі з друзями.

Тур «День молоді в Європі»

6 днів

155 EUR

4 країни
Європи

Запрошуємо вас провести міжнародне свято в честь молоді в Європі. На вас чекає подорож по європейським столицям та містам з найцікавішою історією. У програмі туру знайомство з головними пам'ятками та гастрономічними традиціями Будапешту, Відня, Братислави та Кракова.

День 1

7:00 – збір групи на автовокзалі
Одеса

7:30 – виїзд групи до Львова

17:30 – прибуття до міста Львів

Зупинка в місті Львів, під час якої туристи матимуть можливість відпочити та вільний час на самостійне ознайомлення з містом.

21:30 – збір групи на автовокзалі
Львів

22:00 – виїзд зі Львова, перетин
україно-угорського кордону

Нічний переїзд

День 2

7:00 – прибуття в місто Будапешт.

8:00 – сніданок у кафе 9BAR.

9:00 – заселення у хостел Casa Nora.

Вільний час.

12:00 – оглядова екскурсія по Будапешту (4 години).

16:00 – дегустація на Великому ринку угорських делікатесів.

17:00 – переїзд до угорського містечка Сентендре.

Вільний час на самостійне ознайомлення з містом.

19:00 – повернення групи до Будапешту.

20:00 – факультативно пропонується круїз по Дунаю (вартість 30 EUR з людини).

Ночівля у хостелі

День 3

Сніданок

10:00 – виселення з хостелу

11:00 – переїзд до Австрії

13:30 – прибуття до Відня

14:00 – заселення у хостел BeFree Hostel

15:00 – пішохідна екскурсія по Відню (2 години). 17:00 – відвідування австрійського ринку Нашмаркт.

Вільний час на самостійне ознайомлення з містом.

20:00 – факультативно пропонується екскурсія «Містична Вена» (вартість 11 EUR з людини). Під час екскурсії туристи відвідують головні собори Відня та дістаються легенди та міфи міста.

Ночівля

День 4

Сніданок

10:00 – виселення з хостелу

11:00 – переїзд до Словаччини

12:00 – прибуття до Братислави

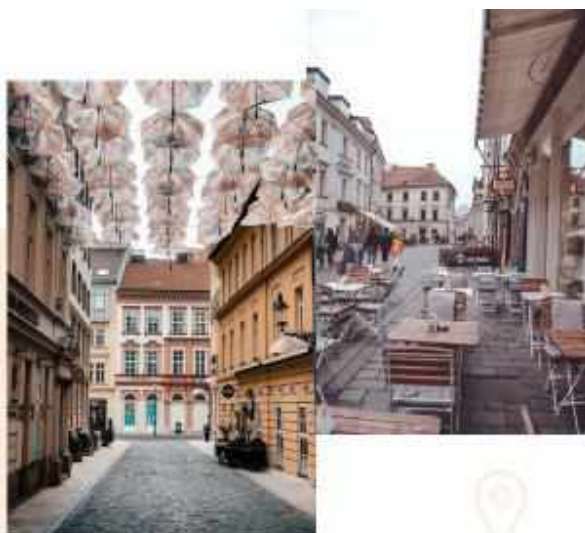
12:30 – екскурсія з гідом «Братислава зі смаком пива та смаженого м'яса» (4 години).

16:30 – збір групи та виїзд до Польщі (місто Краків)

21:30 – прибуття до Кракова та заселення в хостел Let's Rock Party Hostel

Вільний час

Ночівля

День 5

Сніданок

Виселення з хостелу

Вільний час на самостійне ознайомлення з містом.

Туристам рекомендується відвідати Краківський фестиваль вареників на Малому Ринку, що проходить 15 серпня. Факультативно пропонується оглядова пішохідна екскурсія по Кракову (вартість 10 EUR з людини).

21:00 – збір групи та виїзд до міста Одеси

День 6

12:00 –
прибуття на
автовокзал міста
Одеса

У вартість туру входить:

- Проїзд автобусом
- Проживання у хостелах
- Харчування – сніданки
- Екскурсії
- Послуги гіда
- Страхування

У вартість туру не входить:

- Факультативні екскурсії
- Дегустації
- Проїзд у громадському транспорті
- Вхідні квитки

Вид маршруту – кільцевий

Категорія складності – легкий

Протяжність маршруту (км) – 3352,5

Втому числі пішки – 9,5

Тривалість подорожі (днів) – 6

Кількість туристських груп – 1

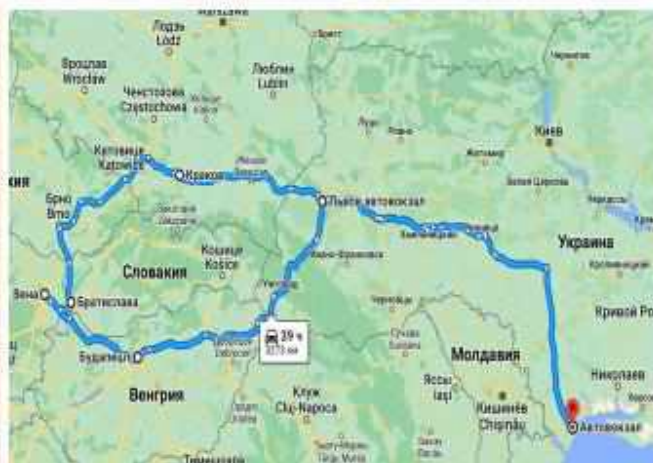
Кількість туристів в групі – 15

Всього туристів на маршруті – 15

Початок обслуговування на маршруті –
11.08.2023р

Кінець обслуговування – 16.08.2023р

Вартість путівки – 155 EUR

Дякую за увагу!

Перевірка тексту на плагіат

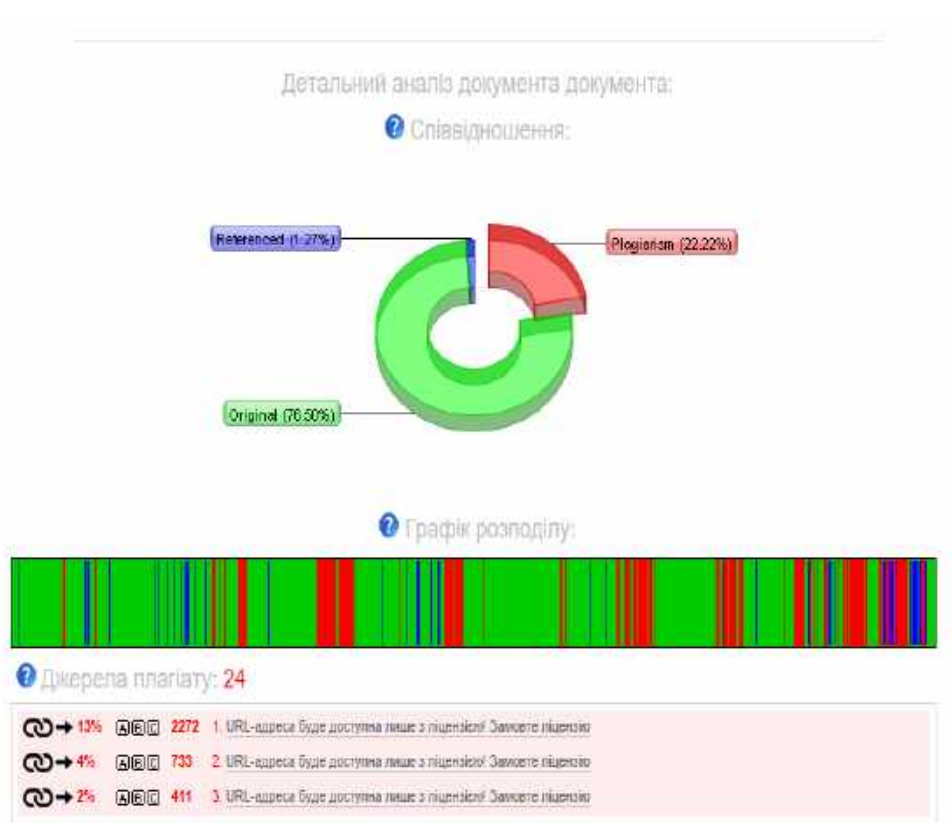
Кваліфікаційна робота бакалавра.

Тема: «Особливості організації та перспективи розвитку молодіжного туризму в Україні та світі»

Засіб перевірки <https://plagiarism-detector.com/>

Унікальність по фразам > 30 %

Унікальність по словам > 30 %

Керівники: _____ Наталя ДОБРЯНСЬКА

_____ Вячеслав ІВАНЧЕНКОВ

Здобувач: _____ Денис ЧУСТРАК